Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 224 ◆ Середа, 20 листопада 1991 року ◆ ◆ Ціна 30 коп. (Передплатникам — 10 коп.).

КРУТИМОСЬ!

Дзига — феноменальна штука: коли вона крутиться, ми водночас і бачимо її, й не бачимо. Зовсім як ото в будь-якому нашому продмазі на початку робочого дня, коли перед очима крутяться в чужих руках молоко, пельмені, пиво, сметана, ковбаса... Аж раптом ніби хтось подає сигнал «Стоп!», усе зупиняється і — щезає... З людьми — те ж саме. Раніше можна було розгледіти, хто є хто, оцінити ворога, помилуватися другом. А зараз вийдеш на вулицю — крутяться! Всі крутимось. Що викрутиться?

Фото Володимира ТЕСЛЕНКА.

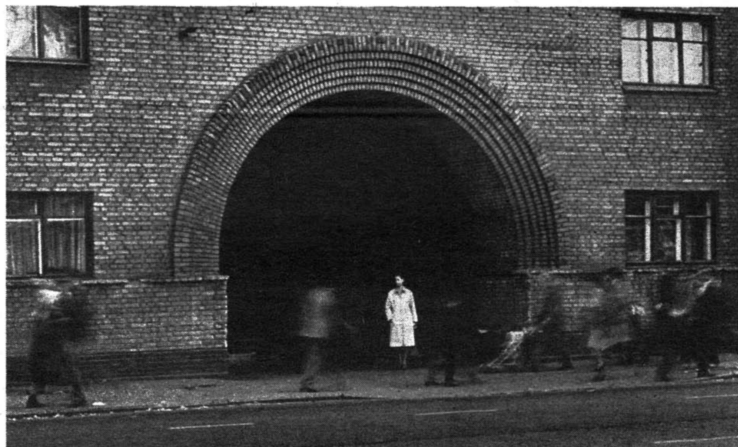

ЛИШЕ один день провів у Хмельницькій області кандидат у Президенти України, голова Української республіканської партії, народний депутат України Л. Г. Лук'яненко. Але група підтримки підготувала для нього насичену програму зустрічей з виборцями.

Розмова з Левком Григоровичем почалася вже на залізничному вокзалі обласного центру. А через якусь годину — зустрічі у міській лікарні, в облвиконкомі, зі студентами й викладачами технологічного інституту.

ПІДПИСАНО ДОГОВІР З АЗЕРБАЙДЖАНОМ

19 листопада в Київ для підписання Договору про основи міждержавних відносин між Україною і Азербайджанською Республікою прибула делегація на чолі з Президентом Азербайджанської Республіки А. Н. Муталібовим.

У Бориспільському аеропорту, де було піднято державний прапор Азербайджанської Республіки і національний прапор України, гостей зустрічали Голова Верховної Ради України Л. М. Кравчук, інші офіційні особи.

Того ж дня в Маріїнському палаці відбулась розмова Л. М. Кравчука і А. Н. Муталібова. Потім пройшли переговори між делегаціями України і Азербайджанської Республіки. У них взяли участь:

з української сторони — Л. М. Кравчук, І. С. Плющ, К. І. Масик, А. М. Зленко, М. Г. Хоменко, А. В. Корнєєв, О. І. Слєпічев;

з азербайджанської сторони — А. Н. Муталібов, С. К. Гаджієв, В. П. Поляничко, А. Я. Багіров, С. А. Рзаєв, А. Н. Ефендієв, Т. М. Азімов.

Після закінчення переговорів Голова Верховної Ради України і Президент Азербайджанської Республіки підписали Договір «Про основи міждержавних відносин між Україною і Азербайджанською Республікою».

Л. М. Кравчук і А. Н. Муталібов провели прес-конференцію.

Від імені Голови Верховної Ради України на честь Президента Азербайджанської Республіки було дано обід.

Увечері азербайджанська делегація відбула в Баку.

Зустрічі з послом Республіки Корея

У зв'язку з відкриттям у столиці України виставки товарів народного вжитку виробництва Південної Кореї, а також фотовиставки, яка розповідає про цю країну, у Києві з робочим візитом перебував посол Республіки Корея Ро Мьон Гон. Його прийняв перший заступник Голови Верховної Ради України І. С. Плющ. Відбулася відверта розмова, в ході якої гість був ознайомлений з процесами, які відбуваються нині у нашій республіці. Підкреслювалося, що Україна дуже зацікавлена в одержанні інвестицій від інших країн, а також прагне інтегрувати свою економіку у європейські і світові процеси. Ми, сказав І. С. Плющ, у цій справі розраховуємо і на співробітництво з Республікою Корея.

Посол зауважив, що корейська сторона із задоволенням приймає пропозиції України про співробітництво. На його думку, уже найближчим часом у столиці України мають бути відкриті представництва Республіки Корея, які безпосередньо візьмуть на себе налагодження двосторонніх зв'язків.

В ході розмови були також порушені питання, які стосуються створення на Україні національної армії, розміщення на її території ядерної зброї, ставлення нашої республіки до зовнішнього боргу Радянського Союзу та інші.

Ро Мьон Гон мав також зустрічі з міністром закордонних справ України А. М. Зленком та державним міністром України з питань оборонного комплексу і конверсії В. І. Антоновим.

ДО ВІДОМА УЧАСНИКІВ УРОЧИСТОГО ЗАСІДАННЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ, ПРИСВЯЧЕНОГО 125-РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М. С. ГРУШЕВСЬКОГО

Урочисте засідання Верховної Ради України з нагоди 125-річчя з дня народження М. С. Грушевського відбудеться 22 листопада 1991 року о 16-й годині в приміщенні Київського державного академічного театру опери і балету імені Т. Г. Шевченка, вул. Володимирівська, 50.

Реєстрація народних депутатів України, які прибули на засідання, провадиться 22 листопада з 9-ї до 15-ї години у Будинку Верховної Ради, вул Грушевського, 5. Вхід з 2-го під'їзду, телефон 293-06-79.

6 СЛОВО ПРО ЛЮДИНУ

Василь САНІН. Він пройшов шлях від рядового до генерала. Став політиком, який усвідомив закономірність незалежної України. Вона стала його другим домом.

У НАСТУПНОМУ НОМЕРІ

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ІНВЕСТИЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

7 МАННА НЕБЕСНА, або ЧИ ПОТРІБНІ МИТНИЦІ?

11 Гостина

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада України

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою 441-84-42, 224-72-54 (телефакс).

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,
листів — 441-29-61,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
міжнародний — 446-91-20,
партій і рухів — 441-82-05,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-05,
екології — 441-88-59,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,
історії України — 441-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44,
бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 158.700

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень.
Сьогодні на 16 сторінках.

ПОРЯТУНОК У НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Кандидата у Президенти Голову Верховної Ради України Леоніда Кравчука під час відвідин колгоспу «День урожаю» Обухівського району на Київщині цікавило, як колгоспники голосуватимуть на референдумі щодо незалежності України 1 грудня.

— Ми проголосуємо «за», — каже орендарка свиноферми Катерина Омельченко. — Але чи житиметься від цього краще? Товарів нема. А щоб купити на ринку, ніякої зарплати не стане.

— До референдуму, виходить, — підтримує її думку один з колгоспників, — можна жити у злиднях, а після нього, кажете, буде краще? Не віриться!

Леонід Кравчук у відповідь на ці запитання поставив таке:

— Як ви гадаєте, чи залежить, приміром, добробут Польщі від того, що, скажімо, Росія відпустить ціни? А наш залежить. І ця залежність позначається на кожному громадянинові України, бо ми з Росією зв'язані в один економічний вузол. 80 відсотків поставок ми одержуємо звідти.

Ви кажете, що в магазинах нема одягу, взуття. А звідки їм узятися, коли наша українська промисловість не зорієнтована на потреби людей? Лише 16 відсотків її продукції — це товари народного вжитку. Решту становить важка промисловість, що працювала на весь Союз. Тому нині завдання — переорієнтувати її, налагодити вигідну торгівлю з іншими державами.

Леонід Кравчук знову звернувся до прикладу Польщі, в якій за карбованці, звісно, нічого не купиш, а на Україні — все, що завгодно. Тим самим він переконував опонентів, що необхідно вводити українську валюту, свої механізми захисту ринку. А все це можливо зробити лише за умови незалежності України. Ось громадяни й мають зробити свій вибір 1 грудня.

Кожний приклад, наведений і в бесідах з колгоспниками, і під час зустрічі з представниками трудових колективів району, переконував: порятунок України — в її незалежності.

Світлана ПИСАРЕНКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

КРОК ДО ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ?

У Львівському державному університеті імені І. Франка працює Республіканська науково-практична конференція на тему «Становлення і розвиток місцевого самоврядування в суверенній правовій Українській державі». Її організатори — Інститут держави і права АН України, кафедра державного та адміністративного права Львівського університету, група наукових консультантів Секретаріату Верховної Ради України та Львівська міська Рада народних депутатів — запросили до дискусії відомих учених — правознавців, економістів, істориків, народних депутатів, а також практичних працівників радянських та правоохоронних органів.

Обговорюватимуться також законопроекти, підготовлені Другою Галицькою асамблеєю: про місцеву державну адміністрацію, про правовий статус області, про місцеве самоврядування.

У програмі конференції Україна названа правовою державою. Може, з легкої руки її учасників ми наблизимося хоча б на крок до цієї мети.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент «Голосу України».
Львів.

СВАТАННЯ ПО-ГОНЧАРОВСЬКИ

СПРАВЖНІЙ переполох викликало серед численних імперських політологів та депутатів колишнього СРСР те, що Україна піднесла політичного гарбуза «великим» сватам з Ново-Огарьово. А те, що останнім часом у білокам'яній Україну лають на всі заставки, підтверджує, що ми маємо справу, очевидно, ще з однією невиліковною формою СНІДУ — синдромом нового імперського договору. Коли з таких позицій виступають великодержавні ідеологи, це можна якщо не зрозуміти, то принаймні пояснити. Та коли на захист Союзу «непорушного» виступають «жители Украины», та ще й від імені її народу, це ні зрозуміти, ні пояснити не можна. Про якого «жителя Украины» мова? І чому його персоні така шана, що треба окремо вести про це мову? Справа, звичайно, не в тому, що Віктор Гончаров — народний депутат СРСР (?!), і не в тому, що він живе в Україні. Саме він, «добродій» В. Гончаров, виступив у ролі «великого» свата, надрукувавши минулої п'ятниці в газеті «Правда» (№ 267) такий собі великодержавний маніфест під назвою «Одна надежда — на здравый смысл».

В яких тільки гріхах не звинувачує депутат неіснуючого Союзу український парламент (газета «Правда» слово **неіснуючого** не вживає. — **І. К.**). Він і амбіційний, і боязкий, і кон'юнктурний. Ну, що ж, як на кого. А критикувати можна всіх, навіть Верховну Раду України. Критика критикою, та «добродій» В. Гончаров добалакався (чи-то дописався) вже до того, що проголошення Акта про незалежність України назвав... «оригинальным продолжением путча». Ось так! Ні більше, ні менше. Коментарі тут зайві. Та повернемося до статті. «Ясно также и то, что своей категоричностью украинское руководство обострило отношения между республиками и ситуацию в самой Украине. Мы только начали освобождаться от страха перед прошлым, а нас вынуждают страшиться будущего».

Якщо «добродію» Гончарову все ясно, то мені — ні. Чому саме Україна загострила відносини з іншими республіками, коли вона уклала прямі двосторонні взаємовигідні угоди з Росією, Казахстаном, Узбекистаном, Киргизстаном та іншими, врешті-решт підписала Договір про економічне співробітництво. Що ж до страху перед майбутнім, то це хвилює не тільки автора, а й усіх людей, долі яких пов'язані з Україною. Тому-то й буде проведено референдум, щоб знати волю народу і діяти згідно з його волевиявленням. Можливо, депутата лякає саме те, що народ України таки вибере незалежність, як би цього комусь не хотілося.

Дехто з депутатів колишнього Союзу, видно, не тільки інфікований синдромом нового імперського договору, а й слабує на очі й вуха. Вочевидь, що страждає цим і В. Гончаров, бо пише: «Обратите внимание, что Президиум Верховного Совета УССР 20 августа 1991 года заявил, что законные **Конституция и законы СССР** действуют на территории Украины в угоду незаконному ГКЧП. Наверное, было страшно». Не хочу гадати, від страху чи від чогось іншого у В. Гончарова заклало вуха, але факт залишається фактом. Інакше шановний депутат почув і зрозумів би, що в Заяві, яку зачитав Голова Верховної Ради України, йшлося про Конституцію та закони України.

Небажання України (принаймні до референдуму) одягти поновлений, заквітчаний ново-огарьовський вінець, видно, так дратує В. Гончарова, що він вдався до прямих образ народних депутатів, а характеризуючи український парламент, навіть не добирає слів.

Не можна погодитись з енакієвським публіцистом союзного значення і в тому, що Галичина «успешно навязывает свою волю всей Украине». Слава Богу, більшість людей і на сході, і на півдні України розуміє, до чого веде ново-огарьовський процес.

Прикро, що, згадуючи Галичину, В. Гончаров знає про неї лише з назви всім відомої дивізії. Для початку можу порекомендувати почитати депутатові-публіцисту хоча б історичний роман А. Хижняка «Данило Галицький», а потім приїхати на Прикарпаття та до міста Галича, де ще збереглися стіни древнього княжого замку...

Двічі апелює В. Гончаров до результатів березневого референдуму, коли сімдесят відсотків сказали «так» новому Союзу. Тут, здавалося б, логіка залізна. Але ж не треба забувати, що люди, по-перше, голосували за **оновлений** Союз, хоча ніхто й досі не знає, що це таке. Тобто воза попереду коня поставили. А, по-друге, політична ситуація відтоді сильно змінилася, взяти хоча б серпневий заколот.

А як вам такий пасаж: «Развевается миф о том, что Украина всех кормила в Союзе, что ее ждет без Союза процветание. Это далеко не последняя ложь».

Не знаю, чи всіх годувала Україна, чи тільки половину, але знаю достеменно, що одержувала із славнозвісного центру в **кілька разів менше**, ніж давала. Не впевнений, що ми відразу процвітатимемо чи-то в Союзі, чи без нього, але коли нас перестануть грабувати й дурити, гірше не буде, в цьому я переконаний.

Закінчує В. Гончаров свій великодержавний маніфест надією на мудрість людську та здоровий глузд. От у чому з ним не можна не погодитись, так саме в цьому. Сподіваймося на це й ми. Чекати залишилось недовго.

Ігор КАБЛАК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ЗВЕРНЕННЯ ДО ВСІХ НАЦІЙ І НАЦІОНАЛЬНО-ЕТНІЧНИХ ГРУП УКРАЇНИ

Дорогі співвітчизники!

Воля народів, які реалізують своє законне право на самовизначення, повний крах утопічної доктрини комунізму призвели до розпаду Радянського Союзу. Суперцентралізована, унітарна держава, її облудна ідеологія та адміністративно-наказова практика господарювання довели народи до зубожіння, поставили суспільство на грань економічної, екологічної і духовної катастрофи.

Зібравшись в Одесі 16 листопада 1991 року на I Всеукраїнський Міжнаціональний Конгрес, ми, представники націй і національно-етнічних груп, об'єднані спільними інтересами громадяни України, прийшли до висновку, що єдиний вихід з катастрофічної ситуації — це створення незалежної демократичної держави на українській землі. Ця держава зуміє зробити господарями своєї долі, дасть нам політичну, громадянську та економічну свободу.

Лише за перші місяці становлення української державності десятки націй і національно-етнічних груп створили свої культурологічні товариства, відкрили храми, в ряді областей запровадили теле- і радіопередачі національними мовами. Але сьогодні не час на декларації та загальні слова — треба перейти до конкретних дій: повернути національним громадам будинки, культові споруди, побудовані колись на кошти громадян, подати їм матеріальну допомогу, відкрити школи, кафедри, газети та інші національні науково-культурні інституції. Розуміємо: існують проблеми, викликані економічними труднощами. Та головною перешкодою для виконання наших вимог є незацікавленість влади на місцях. Досі не розроблена державна програма економічної допомоги для розвитку духовності і культур народів і народностей України. Сотні культових та освітніх споруд чекають на реставрацію. Відновити їх і повернути господарям — національним громадам — патріотичний обов'язок нової влади. Негайно потрібно приступити до підготовки національних кадрів в університетах і пединститутах, а там, де вона почалася, розгорнути її відповідно до потреб.

Пам'ятаємо: у 20-х роках в Україні функціонували сотні шкіл з викладанням національними мовами, працювали вищі й середні навчальні заклади, що готували фахівців для обслуговування російських, єврейських, польських, грецьких, німецьких, болгарських, вірменських, кримсько-татарських та чеських громад. У Києві діяли польський пединститут, єврейський інститут при АН УРСР, чеське педагогічне училище та інші навчальні заклади. Зі знищенням української державності національні громади разом з українським народом опинилися перед небезпекою суцільного винародовлення і повільного вимирання.

Настав вирішальний час у житті України. Або вона здобуде незалежність і стане багатою й вільною країною, або залишиться у становищі колонії, приреченої на висмоктування з неї матеріальних, трудових та інтелектуальних ресурсів, на імперську геноцидну щодо націй і національно-етнічних груп політику.

На жаль, наше суспільство ще не позбулося негативних стереотипів у ставленні до деяких національностей. Досі на побутовому рівні можна почути образливі слова, що принижують людську і національну гідність. Засоби масової інформації, переважно всесоюзні, множать вигадки про насильницьку українізацію, нагнітають чужі для нас настрої ворожнечі між народами, а існуючі проблеми національного відродження зумисно перекручують і фальсифікують.

Імперська ідеологія була побудована на ідеї денаціоналізації всіх народів і утвердження єдиного, безликого, позбавленого історичного коріння, та зате слухняного радянського народу. Залишки тоталітарного режиму і досі не допускають, що різноманітність націй в демократичній державі може створити гармонію вищого порядку, засновану не на терорі, а на засадах демократичних законів, рівноправності і взаємодопомоги.

У такій обстановці активізуються антисемітські, чорносотенні сили ура-патріотичного товариства «Пам'ять», шовіністично настроєних періодичних видань, які потрапляють в Україну і збуджують такі настрої. Безкарність діяльності великодержавників особливо обурює після інспірованих центром кривавих злочинів у Сумгаїті, Тбілісі, Баку, Вільнюсі та Ризі.

Ми рішуче засуджуємо і відкидаємо імперську політику за формулою: «Розділяй і володарюй» і зробимо все можливе, щоб не допустити її продовження в незалежній Україні. Ми не бачимо нічого спільного між цими негативними явищами і мільйонами російських трудівників, які живуть в Україні разом з нами і визнають її своєю батьківщиною. Вважаємо, що вирішення проблем російськомовного населення пов'язане з побудовою в Україні демократичної правової держави.

Ми, делегати 1-го Всеукраїнського Міжнаціонального Конгресу, схвалюємо Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року і закликаємо всі народи й народності України включитися в будівництво Української незалежної держави на принципах:

— рівності перед законом усіх громадян, незалежно від національного походження, соціального стану, мови, статі, політичних і релігійних переконань;

— права кожної людини на рівний доступ до посад у державних установах усіх рівнів;

— беззастережного дотримання засад Загальної декларації прав людини, Декларації прав національностей України, Конституції України.

Ми заявляємо: між правами нації та правами особистості нема та й не може бути суперечностей. Обстоюючи свої національні права, ми обстоюємо й права людини, що можуть бути реалізовані лише в демократичній державі.

У цей вирішальний для України час закликаємо вас, дорогі співвітчизники, до зваженості й мудрості. Ставши незалежною, Україна залишиться поряд з Росією, Білоруссю, Молдовою та іншими державами, що виникли з колишнього Союзу, встановлює контакти з ними, а також з європейськими країнами та всім світом. Ми будемо підтримувати дружні зв'язки з нашими сусідами, розвивати економічні відносини на взаємовигідних основах, підтримувати родинні контакти, розвивати традиційне культурне співробітництво.

Нехай в нашому мирному волевиявленні переможе істина: імперії — смертні, народи — невмирущі.

Сказати однозначно «Так!» незалежній демократичній Україні — означає вийти із занепаду, до якого довела нас остання в світі імперська система. Сказати — «Так!» незалежній демократичній Україні — означає повернути всім національним громадам можливість відродити їхні культури, мови і традиції.

Дорогі брати і сестри! Єднаймося «на нашій славній Україні, на нашій — не своїй землі», щоб зробити її і нашою, і своєю, і, нарешті, щасливою.

1-й Всеукраїнський Міжнаціональний Конгрес.
Одеса
16 листопада 1991 року.

ПОСТАНОВА

Президії Верховної Ради України

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ДЕРЖАВНОЇ СТАТИСТИЧНОЇ ЗВІТНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ОБОРОННО-ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ, ЩО РОЗТАШОВАНІ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ І СТАЛИ ЇЇ ВЛАСНІСТЮ В РЕЗУЛЬТАТІ ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ПІДПРИЄМСТВА, УСТАНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ СОЮЗНОГО ПІДПОРЯДКУВАННЯ, ЩО РОЗТАШОВАНІ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ»

Відповідно до постанов Верховної Ради України «Про проголошення незалежності України», «Про військові формування на Україні», Закону України «Про підприємства, установи та організації союзного підпорядкування, що розташовані на території України» Президія Верховної Ради України **постановляє:**

1. Встановити, що підприємства, організації і установи, що були у підпорядкуванні Мінавіапрому СРСР, Мінсуднопрому СРСР, Мінрадіопрому СРСР, Мінелектронпрому СРСР, Міноборонпрому СРСР, Мінзагальмашу СРСР, Мінатоменергопрому СРСР, Мінзв'язку СРСР, Державного комітету СРСР по обчислювальній техніці та інформатиці, інших міністерств і відомств, які виробляють продукцію для оборонного комплексу, формування Міністерства оборони СРСР, Комітету державної безпеки СРСР, Міністерства внутрішніх справ СРСР, які розташовані в Україні, а також підрозділи Міністерства оборони України, Служби національної безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України зобов'язані, починаючи зі звіту за вересень, за третій квартал та за дев'ять місяців ц. р., подавати діючу статистичну звітність про їх основну діяльність Міністерству статистики України.

2. Кабінету міністрів України визначити перелік організацій, яким мають надсилатися таємні відомості щодо діяльності підприємств, організацій і установ військово-оборонного комплексу, Міністерства оборони України, Служби національної безпеки України та Міністерства внутрішніх справ України.

3. Надати право Міністерству статистики України в разі необхідності встановлювати статистичну звітність для підприємств, організацій, установ і військових формувань міністерств і державних комітетів, зазначених у пункті 1 цієї Постанови.

4. Керівникам підприємств, організацій і установ оборонно-промислового комплексу, оборони, національної безпеки та внутрішніх справ забезпечити повноту, достовірність і своєчасне представлення статистичної звітності.

5. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Кабінет міністрів України.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
25 жовтня 1991 року

ОБРАЩЕНИЕ

АССОЦИАЦИИ ГОРОДОВ И РАЙОНОВ ПРИДНЕПРОВЬЯ УКРАИНЫ «СЛАВУТИЧ» В ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ УКРАИНЫ

Ассоциация городов и районов Приднепровья Украины «Славутич», объединяющая Советы народных депутатов, на территории которых проживает более 30 млн. человек, в связи с критическим экологическим состоянием бассейна р. Днепр и отсутствием эффективных конкретных мер, принимаемых в этом направлении, обращается с предложением поручить Кабинету Министров решить следующие, по нашему мнению, острейшие вопросы:

1. До 1 декабря 1991 года разработать и ввести единый порядок взымания платежей за пользование природными ресурсами и лимиты сбросов и выбросов в окружающую среду.

2. С целью улучшения управления водным хозяйством и повышения ответственности за рациональное использование и охрану, определить единого хозяина водных ресурсов Украины, с передачей ему на баланс всех водных объектов.

3. Категорически запретить местным Советам народных депутатов отводить земельные участки под строительство дачных участков и других хозяйственных объектов в водоохранных зонах рек Украины.

4. Разработать экономически обоснованные цены на воду и внедрить систему оплаты за водопотребление. Организовать производство контрольно-измерительной аппаратуры для контроля водопотребления в жилом секторе, оборудования для очистных сооружений.

5. Повсеместно внедрить новую технологию очистки питьевой воды путем озонирования.

6. Разработать государственную комплексную программу по спасению р. Днепр с проведением международной экспертизы.

По поручению правления Ассоциации городов и районов Приднепровья Украины «Славутич».
Председатель правления
Н. ГУСЕВ.

ОБРАЩЕНИЕ

АССОЦИАЦИИ ГОРОДОВ И РАЙОНОВ ПРИДНЕПРОВЬЯ УКРАИНЫ «СЛАВУТИЧ» К НАРОДАМ УКРАИНЫ

УВАЖАЕМЫЕ СООТЕЧЕСТВЕННИКИ!

5 ноября 1991 г. в г. Кременчуге состоялась встреча кандидата в Президенты Л. М. Кравчука с членами Ассоциации городов и районов Приднепровья Украины «Славутич», которая объединяет Советы народных депутатов с населением более 30 миллионов человек.

Программа кандидата в Президенты предусматривает наряду с выводом Украины из экономического кризиса решение экологической проблемы по спасению водной артерии Республики — Днепра-Славутича и его притоков. Сегодня экологическое состояние реки признано специалистами критическим. Экологический раздел программы претендента содержит не только выбор стратегии спасения Днепра, но и конкретные экономико-экологические меры реализации принятой концепции.

Кроме того, мы уверены, что Л. М. Кравчук сможет консолидировать народы Украины на основе экономических, экологических, политических и социальных реформ.

Ассоциация призывает Вас 1 декабря 1991 г. поддержать Акт провозглашения независимости Украины и отдать свои голоса за кандидата в Президенты — Председателя Верховного Совета Украины Леонида Макаровича Кравчука.

Телеграфним рядком з Рівного

З КАЗАРМИ ТІКАЮТЬ... ДО КАЗАРМИ

Вже двадцять одному солдату-втікачу, серед яких є й моряк Північного флоту, дав притулок у своїй військовій частині народний депутат колишнього Союзу полковник Вілен Мартиросян.

— Хороші хлопці,— каже Вілен Арутюнович, — добре служать. А втекли від «дідівщини». І даремно прокуратура шукає склад злочину у їхніх і моїх діях...

НЕХАЙ І ІНШІ ПОЖИВУТЬ...

Автогараж колишнього обкому КПУ, який навіть зовнішньо нагадує мистецьку споруду, передано акціонерному товариству «Горинь-сервіс-Лада», простіше — станції технічного обслуговування автомобілів. П'ять об'єктів на восьми тисячах квадратних метрів. Тут, якщо нудно, можна пограти й у футбол.

БУЛО Б ЩО ПРОДАВАТИ

Ще одна біржа — «Нива» — почала діяти у Рівному. А загалом їх на Україні вже налічується понад чотири десятки. Продають усе — оптом і вроздріб. Та поки що від цього на полицях магазинів, як кажуть в Одесі, навпаки. Бо не можна продати те, чого немає.

ЦУКОР ЧИ СНІГ?

Майже на семи тисячах гектарів ще не викопані цукрові буряки на Рівненщині. Особливо тривожні справи у «найсолодших» районах — Млинівському та Дубнівському, де ще не впорано до чверті площ. Тож не відомо, що їстимемо взимку — цукор чи сніг?

А ЦІЛИВ У ЛИСИЦЮ...

І ліцензії не було. І рушниця не зареєстрована. А подарувати близькій людині лисячий комір дуже хотілося. І Володимир Ю., вантажник Здолбунівського хлібозаводу, таки підстрелив лисицю. Хотів добити прикладом, тож дулом повернув рушницю до себе. Гримнув постріл...

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Життя Рад

КРАЩЕ ПІЗНО, НІЖ НІКОЛИ

Уперше сесія Дніпропетровської обласної Ради народних депутатів зуміла уникнути безплідних дискусій та сутичок, зосередившись на актуальних проблемах своїх виборців. Менше, ніж за дві години погодивши вісімнадцять питань порядку денного, депутати потім обговорили їх і прийняли рішення протягом двох днів.

Хай ще нетривка, «тендітна», але — консолідація на фоні гострої соціально-економічної ситуації в області. Навіть 33 депутати, котрі (на знак протесту проти «безпомічного» рішення народних обранців про висновки комісії по перевірці дій перших керівників Ради в дні серпневого путчу) оголосили про тимчасове припинення своїх повноважень, тепер зареєструвалися і працювали. Вячеслав Шабашов, виступивши із заявою від демблоку, пояснив це якраз потребою негайно вирішувати питання, які надто хвилюють виборців.

Головував заступник голови обласної Ради Віктор Богатир, і його заклик відкинути політичні амбіції та налаштуватися на діловий і конструктивний лад було почуто. До активу Віктора Васильовича треба занести й те, що вперше сесійні засідання транслювалися через гучномовець на майдан, де збиралися городяни, а хід обговорення найзлободенніших проблем люди бачили у прямому телеефірі. Справді, сталися давно очікувані зрушення.

Обговорення проблем готовності житлово-комунального господарства області до роботи в зимових умовах і забезпечення населення продуктами харчування показало, що часу було змарновано багато. Тож тепер прорахунків чимало. Претензії до заступника голови облвиконкому Станіслава Дробошевського були цілком справедливі, як і до його колеги - «агропромівця» Павла Лазаренка, інформація якого, правда, виявилася повнішою і кваліфікованішою. Слухаючи думки, зауваження та пропозиції депутатів, виборцям залишалося тільки зітхати — якби раніше їхні обранці отак по-діловому повели мову з керівниками, ситуація склалася б на краще.

Чи не останній шанс з'являється у депутатів, щоб спільно виправдати довір'я?

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Усьо чотко!

До книги рекордів Гіннесса

варто занести роботу сьомої сесії Луцької міської Ради народних депутатів, яка розпочала роботу 25 вересня нинішнього року. Через відсутність кворуму розгляд важливих питань відкладається з дня на день. Недавно із 120 депутатів на засідання з'явилося лише 40. Вони вносили різні пропозиції: хто пропонував достроково розпустити Раду, хто радив голові скласти повноваження або навести елементарний порядок.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Луцьк.

БУТИ ЧИ НЕ БУТИ Р

Перший форум інтелігенції Закарпаття відбувся в Ужгороді. Перед його учасниками виступили знані люди краю: письменник Іван Чендей, поет Петро Скунць, народний депутат України Віктор Бедь, велика група науковців, посланці районів області.

Провідною темою став заклик підтримати 1 грудня незалежність Української держави.

Зрозуміло, не залишилося без уваги й питання про автономний статус краю, обласний референдум з якого відбудеться одночасно із всеукраїнським.

Запитання руба

У прийнятій ухвалі представники інтелігенції регіону висловилися проти його проведення в один день з президентськими виборами і звернулися до Верховної Ради України відмінити цю акцію. У тому ж документі міститься прохання до парламенту гарантувати територіальну цілісність області, її неприєднання до жодного регіону республіки.

Освіта: SOS

ЯК ДО РОБІТНИКА РІВНЯЮТЬ ПЕДАГОГА

Освітяни Ленінського району Запоріжжя підтримали своїх колег із Тернопільщини, ряду шкіл рідної області в боротьбі за виживання. Районна профспілкова конференція, яка щойно відбулася, «жахала» статистичними прикладами: нині на окремих підприємствах міста робітник отримує 1500—2000 карбованців щомісяця, навіть прибиральники території мають 600. Ставка ж учителя — 230—280 карбованців. Педагогів області обурила інформація міністерства фінансів республіки про те, що з першого грудня учитель з тринадцятирічним стажем отримуватиме аж... 451 карбованець. Тому вирішили добиватися не просто індексації доходів на мізерний коефіцієнт 2,31, а підвищення обіцяної платні до рівня середньомісячного заробітку висококваліфікованого робітника.

Освітяни Ленінського району виробили пакет вимог до Рад народних депутатів обласного рівня, направили свої вимоги й до Кабінету міністрів України. Створено узгоджувальну комісію з правом страйкового комітету. Якщо ж голос злиденного працівника освіти не почують у коридорах влади, через 42 дні (відповідно до Закону про вирішення трудових спорів) понад 5 тисяч педагогів прининять роботу.

У сусідньому, Заводському районі, страйкова готовність педагогів — 2 грудня.

Олександр МИХАЙЛЮТА.
Запоріжжя.

Телегр

ДОЛЯ «ЗААРЕШТОВА

Уперше

Двадцять два роки тому одна з радянських туристичних груп, відвідавши Париж, «схудла». До СРСР не повернулося подружжя К. Наукові працівники з Києва попросили політичного притулку в посольстві США.

Управління КДБ по Києву й області порушило кримінальну справу. Під час слідства на особисте майно «зрадників Батьківщини», в тому числі й на бібліотеку, було накладено арешт. Згодом майно повернули родичам, а бібліотека залишилась на зберігання в КДБ.

Цього літа кримінальну справу було припинено. Книги (за строком давності) перейшли у власність держави. Частина з них — більше п'ятсот примірників — технічна література, яка може становити інтерес для спеціалістів у галузі кі-

ЩО БУЛО, ЩО Є. ЩО БУДЕ?

ДЕНЬ У ДЕНЬ МИ АБО ЛОВИМО ОБЛИЗНЯ БІЛЯ ЗАЧИНЕНИХ КРАМНИЦЬ. АБО ЖАЛІБНО ПОГЛЯДАЄМО НА ВОЛОДАРІВ ЧИСЛЕННИХ БАГАТСТВ, ЯКІ СНЯТЬСЯ НИНІ НЕ ЛИШЕ ЦУЦИКОВІ: ДИТИНЧАТА ЗАБУВАЮТЬ СМАК МОРОЗИВА, ДОРОСЛІ — КОВБАСИ...

Фото Михайла САЧКА, Вячеслава ПУШКАРЬОВА.

ЗАМІСТЬ ОФ

Ще один навчальний заклад — Українська гуманітарна гімназія — з'явиться через деякий час у Кіровограді. Так вирішили учасники ініціативної групи, яка нещодавно зібралась на своє перше засідання.

Подія нібито й незначна, але для міста з переважною більшістю російськомовних шкіл — все-таки неординарна. Бо з нею пов'язуються великі надії.

Гімназію планують розмістити у нинішньому гарні-

ТОВАРИШУ ПОЛКО

У зв'язку з переходом колишнього КДБ на новий стиль і методи роботи, апарату «поліції думок» довелося скоротитися. Відповідно скоротилась і кількість «сексотів». Багато хто з них образився на своїх «опікунів» і вирішив поділитися спогадами про співробітництво з КДБ. Житомирське інформагентство «Нестор» купує інформацію у колишніх стукачів. Велика кількість їх працювала з чистою душею, щиро віруючи у необхідність

...КОЛИ

БУТИ ЧИ НЕ БУТИ РЕФЕРЕНДУМУ?

Перший форум інтелігенції Закарпаття відбувся в Ужгороді. Перед його учасниками виступили знані люди краю: письменник Іван Чендей, поет Петро Скунць, народний депутат України Віктор Бедь, велика група науковців, посланці районів області.

Провідною темою став заклик підтримати 1 грудня незалежність Української держави. Зрозуміло, не залишилося без уваги й питання про автономний статус краю, обласний референдум з якого відбудеться одночасно із всеукраїнським.

Запитання руба

У прийнятій ухвалі представники інтелігенції регіону висловилися проти його проведення в один день з президентськими виборами і звернулися до Верховної Ради України відмінити цю акцію. У тому ж документі міститься прохання до парламенту гарантувати територіальну цілісність області, її неприєднання до жодного регіону республіки. Адже побоювання з приводу останнього штовхають більшість жителів краю до підтримки вимоги автономії.

У затвердженому форумом зверненні зафіксовано також пропозицію проголосувати 1 грудня за одного з кандидатів у Президенти України з так званого демократичного крила. А перед початком форуму в фойє облдрамтеатру, де він проходив, широка агітація здійснювалася на підтримку Вячеслава Чорновола та Ігоря Юхновського. Розповсюдити листівки про свого улюбленця приїхала велика група львів'ян, зодягнутих в уніформу колишньої УПА. Вони продемонстрували військову виправку біля Ужгородського кафедрального собору, на Театральній площі, де під час розповсюдження «агіток» ледве не виник конфлікт між гостями та місцевими жителями.

Микола СТЕПАНІВ.

Ужгород.

Освіта: SOS

ЯК ДО РОБІТНИКА РІВНЯЮТЬ ПЕДАГОГА

Освітяни Ленінського району Запоріжжя підтримали своїх колег із Тернопільщини, ряду шкіл рідної області в боротьбі за виживання. Районна профспілкова конференція, яка щойно відбулася, «жахала» статистичними прикладами: нині на окремих підприємствах міста робітник отримує 1500—2000 карбованців щомісяця, навіть прибиральники території мають 600. Ставка ж учителя — 230—280 карбованців. Педагогів області обурила інформація міністерства фінансів республіки про те, що з першого грудня учитель з тринадцятирічним стажем отримуватиме аж... 451 карбованець. Тому вирішили добиватися не просто індексації доходів на мізерний коефіцієнт 2,31, а підвищення обіцяної платні до рівня середньомісячного заробітку висококваліфікованого робітника.

Освітяни Ленінського району виробили пакет вимог до Рад народних депутатів обласного рівня, направили свої вимоги й до Кабінету міністрів України. Створено узгоджувальну комісію з правом страйкового комітету. Якщо ж голос злиденного працівника освіти не почують у коридорах влади, через 42 дні (відповідно до Закону про вирішення трудових спорів) понад 5 тисяч педагогів припинять роботу.

У сусідньому, Заводському районі, страйкова готовність педагогів — 2 грудня.

Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запоріжжя.

Телеграфним рядком з Івано-Франківська

ЦЕМЕНТУЄМО ДЕРЖАВУ

На [illegible] Івано-Фр[illegible]ського цементно-шиферного комбінату відбулася всеукраїнська нарада, організована державним комерційним центром «Укрцемент». Обговорювались шляхи реалізації урядової програми стабілізації економіки України та виходу її з кризи, завдання галузі.

ЛІВИЙ ЧИ ПРАВИЙ

черевик буде італійським? На Івано-Франківському шкіряному об'єднанні побували спеціалісти італійської фірми «Тех[illegible]ет». Йдеться [illegible]створен[illegible] місті сучасн[illegible]спільного взуттєвого виробництва, яке працюватиме на місцевій шкірсировині.

ВЧАТЬСЯ ПАСТИРІ ДУХОВНІ

Розпочались заняття в Івано-Франківській духовній семінарії [illegible]аїнської [illegible]кефальної п[illegible]славної ц[illegible]и.

ЗИМОВА ВИШНЯ

На околиці Івано-Франківська став до ладу універсальний холодильник, оснащений найсучаснішим фінським обладнанням. У ньому можна не лише зберігати масло, м'ясо, а й заморожувати овочі та ягоди.

ПОПЕРЕД БАТЬКА

Колгосп «Радянська Україна», що у Рожнятівському районі, більше не колгосп і не «Радянська Україна», а пайове товариство. Тут не стали чекати Закону України про приватизацію та роздержавлення. За допомогою спеціалістів Київського інституту економіки кожному працівникові визначили індивідуальний трудовий пай в основних виробничих фондах господарства. Не забули й про пенсіонерів, яким за минулий рік виплачені відповідні дивіденди.

Василь САМАРІВ.

ВІКНО З...

В УЖГОРОДІ ВІДКРИТО ПЕРШЕ В УКРАЇНІ ПРЕДСТАВНИЦТВО АМЕРИКАНО-УГОРСЬКОГО ЗАГАЛЬНОГО БАНКУ ПО ОБОРОТУ ЦІННОСТЕЙ.

Його попередник — Угорський промисловий і комерційно-контрольний банк, започаткований ще в 1922 році, з 1 січня 1987 року одержав посвідчення на зовнішньоекономічну діяльність і теперішню назву. Сфера послуг розширювалася. Перший серед комерційних банків Угорщини, він відкриває свої представництва в Москві, Базелі, Тель-Авіві.

І ось новий крок у довгострокові плани розвитку...

Подробиці

Маслов-Берінг іде шляхом Берінга

З далекої морської подорожі до берегів Аляски, яку 250 років тому відкрив відомий російський мореплавець Вітус Берінг, у рідний Кривий Ріг повернувся його нащадок Олександр Маслов-Берінг, який працює на місцевому коксохімічному заводі. Допомогли йому проплився шляхом далекого пращура на дерев'яному пікет-боті «Святий Петро» (збудованому у Петрозаводську) члени експедиції Владивостоцької школи подорожей. Вони присвятили морський марафон ювілею другої подорожі Вітуса Берінга, що завершилася відкриттям протоки між Азією та Америкою.

До речі, Олександр у минулому році разом з батьком Ростиславом Діодоровичем на запрошення міськвиконкому брав участь в урочистостях, присвячених 250-річчю Петропавловська-Камчатського, з яким пов'язано ім'я Вітуса Берінга. Син і батько побували на символічній могилі свого славного родича. Після відвідин Аляски Олександру довелося вирушити ще раз на край землі, але вже з дружиною Людмилою та доньками Женею і Танею. Цього разу його запросили на фестиваль «Руська Америка».

Нащадка Вітуса Берінга і його друзів по плаванню тепло зустрічали на Алясці американці, вихідці з Росії та України, які там живуть і розмовляють мовою своїх предків.

Василь КОВАЛЕНКО.
журналіст.

Кривий Ріг.

...ЧИПОРЕНКО.

Усьо чотко!

...ннесса

ДОЛЯ «ЗААРЕШТОВАНОЇ» БІБЛІОТЕКИ

Двадцять два роки тому одна з радянських туристичних груп, відвідавши Париж, «схудла». До СРСР не повернулося подружжя К. Наукові працівники з Києва попросили політичного притулку в посольстві США.

Управління КДБ по Києву й області порушило кримінальну справу. Під час слідства на особисте майно «зрадників Батьківщини», в тому числі й на бібліотеку, було накладено арешт. Згодом майно повернули родичам, а бібліотека залишилась на зберігання в КДБ.

Уперше

Цього літа кримінальну справу було припинено. Книги (за строком давності) перейшли у власність держави. Частина з них — більше п'ятсот примірників — технічна література, яка може становити інтерес для спеціалістів у галузі кібернетики та електронно-обчислювальної техніки.

Тоді й народилася у керівництва столичного управління СНБ ідея: з метою використання бібліотеки за призначенням, для навчання й підготовки інженерних та наукових кадрів суве[illegible]ої України [illegible]едати спец[illegible]ну літератур[illegible]иївському політехнічному інституту.

Днями за участю представників адміністрації та працівників науково-технічної бібліотеки службовці УСНБ передали книги інститутові.

Прес-група УСНБ.

P. S. Широкий жест служби безпеки, звичайно, ознака нових демократичних вітрів. Але віддати бібліотеку живих власників у чужі руки, тим більше, коли родичі у Києві проживають, вибачайте... Тут щось не в'яжеться. Конкретніше: хотілося б знати, наскільки це законна акція?

...Є. ЩО БУДЕ?

...КОВІ: ДИТИНЧАТА ЗАБУВАЮТЬ СМАК МОРОЗИВА, ДОРОСЛІ — КОВБАСИ...

Фото Михайла САЧКА, Вячеслава ПУШКАРЬОВА.

ЗАМІСТЬ ОФІЦЕРІВ — ГІМНАЗИСТИ

Ще один навчальний заклад — Українська гуманітарна гімназія — з'явиться через деякий час у Кіровограді. Так вирішили учасники ініціативної групи, яка нещодавно зібралась на своє перше засідання.

Подія нібито й незначна, але для міста з переважною більшістю російськомовних шкіл — все-таки неординарна. Бо з нею пов'язуються великі надії.

Гімназію планують розмістити у нинішньому гарнізонному Будинку офіцерів, який свого часу був експропрійований у Єлисаветградської класичної гімназії, що містилася тут до революції. Про престиж цього закладу свідчить хоча б те, що його закінчив видатний фізик лауреат Нобелівської премії, академік І. Тамм, великий український письменник і державний діяч В. Винниченко та інші.

Реалії

Звісно, відновлення колишньої гімназії — справа нелегка. Тому створено оргкомітет, який очолив народний депутат України В. Панченко. Він і візьме на свої плечі всі нелегкі турботи по її створенню. Може, згодом тут сядуть за парти майбутні визначні діячі української науки та культури, що прославлять нашу суверенну державу на весь світ, як це зробили видатні попередники.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

ТОВАРИШУ ПОЛКОВНИК, ДОЗВОЛЬТЕ ЗАКЛАСТИ...

У зв'язку з переходом колишнього КДБ на новий стиль і методи роботи, апарату «поліції думок» довелося скоротитися. Відповідно скоротилась і кількість «сексотів». Багато хто з них образився на своїх «опікунів» і вирішив поділитися спогадами про співробітництво з КДБ. Житомирське інформагентство «Нестор» купує інформацію у колишніх стукачів. Велика кількість їх працювала з чистою душею, щиро віруючи у необхідність своєї роботи на благо держави.

Це ж треба!

«Завдяки цим товаришам, — говорить А. Щербаков, директор «Нестора», — ми можемо уявити справжні масштаби діяльності політичного розшуку. Завдяки зібраним даним, ми тепер знаємо про причетність до КДБ багатьох високопоставлених осіб із партапарату, освіти, споживчої кооперації, торгівлі. Нами створено архів «явок» КДБ, велику кількість матеріалів передано у відповідні інстанції. Поки що можна стверджувати одне: система не згинула, вона живе, і те, що ми називаємо «мафією», не лише не припинило існування, а стало звичною нормою життя. Демократи тут не те що безсилі, вони ніби впали у якийсь параліч, не вживаючи ніяких заходів по боротьбі з мафіозними утвореннями».

Юрій АНИСИМОВ.

Житомир.

ЗЛ...

ПОШ...

Коротк...

ФЕРЕНДУМУ?

...ння з приводу ...овжають біль... краю до під... автономії. ...ному форумом ...ксовано також ...оголосувати 1 ...го з кандидатів ...України з так ...ратичного кри... ...чатком форуму ...мтеатру, де він ...рока агітація ...на підтримку

Вячеслава Чорновола та Ігоря Юхновського. Розповсюдити листівки про свого улюбленця приїхала велика група львів'ян, зодягнутих в уніформу колишньої УПА. Вони продемонстрували військову виправку біля Ужгородського кафедрального собору, на Театральній площі, де під час розповсюдження «агіток» ледве не виник конфлікт між гостями та місцевими жителями.

Микола СТЕПАНІВ.

Ужгород.

...им рядком з Івано-Франківська

...О ДЕРЖАВУ

...о-Фр... ського ...рного комбіна... ...сеукраїнська на... ...ана державним ...нтром «Укрце... ...ювались шляхи ...дової програми ...кономіки Украї... ...і з кризи, зав...

ЗИМОВА ВИШНЯ

На околиці Івано-Франківська став до ладу універсальний холодильник, оснащений найсучаснішим фінським обладнанням. У ньому можна не лише зберігати масло, м'ясо, а й заморожувати овочі та ягоди.

ПОПЕРЕД БАТЬКА

Колгосп «Радянська Україна», що у Рожнятівському районі, більше не колгосп і не «Радянська Україна», а пайове товариство. Тут не стали чекати Закону України про приватизацію та роздержавлення. За допомогою спеціалістів Київського інституту економіки кожному працівникові визначили індивідуальний трудовий пай в основних виробничих фондах господарства. Не забули й про пенсіонерів, яким за минулий рік виплачені відповідні дивіденди.

...РАВИЙ

... італійським? ...івському шкі... ...анні побували ...лійської фірми ...деться ... ство... ...учасн... ...пільно... ...виробництва, ...ме на місцевій

...СТИРІ ДУХОВНІ

...заняття в Іва... ...духовний семі... ...ої ... кефаль... ...ці ...н.

Василь САМАРІВ.

...І» БІБЛІОТЕКИ

...електронно-об... ...хніки. ...илася у керів... ...о управління ...ою використан... ...призначенням, ...підготовки ін... ...аукових кадрів ...ни ...едати ...ерату... ...иївсь... ...ному інституту. ...астю представ...

ників адміністрації та працівників науково-технічної бібліотеки служби СБУ УСНБ передали книги інститутові.

Прес-група УСНБ.

P. S. Широкий жест служби безпеки, звичайно, ознака нових демократичних вітрів. Але віддати бібліотеку живих власників у чужі руки, тим більше, коли родичі у Києві проживають, вибачайте... Тут щось не в'яжеться. Конкретніше: хотілося б знати, наскільки це законна акція?

...РІВ — ГІМНАЗИСТИ

...ку офіцерів, ...у був експро... ...Єлисаветград... ...гімназії, що ...до революції. ...ього закладу ...б те, що його ...фізик лау... ...ської премії, ...мм, великий ...сьменник і ...В. Винничен...

Звісно, відновлення колишньої гімназії — справа нелегка. Тому створено оргкомітет, який очолив народний депутат України В. Панченко. Він і візьме на свої плечі всі нелегкі турботи по її створенню. Може, згодом тут сядуть за парти майбутні визначні діячі української науки та культури, що прославлять нашу суверенну державу на весь світ, як це зробили видатні попередники.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

...ДОЗВОЛЬТЕ ЗАКЛАСТИ...

...а!

...на благо дер... ...м товаришам, ...Щербаков, ди... ...а», — ми мо... ...справжні мас... ...сті політично... ...авдяки зібра... ...тепер знаємо ...до КДБ ба... ...ставлених осіб ...освіти, спо... ...ції, торгівлі. ...архів «явок»

КДБ, велику кількість матеріалів передано у відповідні інстанції. Поки що можна стверджувати одне: система не згинула, вона живе, і те, що ми називаємо «мафією», не лише не припинило існування, а стадо звичною нормою життя. Демократи тут не те що безсилі, вони ніби впали у якийсь параліч, не вживаючи ніяких заходів по боротьбі з мафіозними утвореннями».

Юрій АНИСИМОВ.

Житомир.

ВІКНО З ЄВРОПИ

В УЖГОРОДІ ВІДКРИТО ПЕРШЕ В УКРАЇНІ ПРЕДСТАВНИЦТВО АМЕРИКАНО-УГОРСЬКОГО ЗАГАЛЬНОГО БАНКУ ПО ОБОРОТУ ЦІННОСТЕЙ.

Його попередник — Угорський промисловий і комерційно-контрольний банк, започаткований ще в 1922 році, з 1 січня 1987 року одержав посвідчення на зовнішньоекономічну діяльність і теперішню назву. Сфера послуг розширювалася. Перший серед комерційних банків Угорщини, він відкриває свої представництва в Москві, Базелі, Тель-Авіві.

І ось новий крок у довгострокові плани розвитку зв'язків між Сходом і Заходом.

Угорське представництво не народжувалося на порожньому місці. Три місяці тому Закарпатський комерційний «Лісбанк» відкрив подібну фінансову установу в Будапешті, яка розпочала інтенсивний пошук партнерів для інвестицій у нашу економіку. Одним із них і став Загальний банк.

Парламентом України вже прийнято деякі закони, на підставі яких можлива ефективна співпраця з інофірмами. Але на контакти скоріше йдуть люди. І якщо вони довірятимуть один одному, бачитимуть перспективу, діло буде. Офіційна презентація представництва стала доброю нагодою для встановлення таких контактів.

Приміром, американська делегація зацікавилась створенням спільного підприємства по виробництву та реалізації закарпатських мінеральних вод. Відома шведська фірма «ІКЕА» шукає партнерів для інвестицій в лісову промисловість, а відома угорська телекомунікаційна компанія «Оріон» — ринки збуту.

Серйозні наміри і в Загального банку. Вже наступного року він готовий інвестувати в нашу економіку 20 мільйонів доларів.

Микола ГОРВАТ.

Подробиці

Маслов-Берінг іде шляхом Берінга

З далекої морської подорожі до берегів Аляски, яку 250 років тому відкрив відомий російський мореплавець Вітус Берінг, у рідний Кривий Ріг повернувся його нащадок Олександр Маслов-Берінг, який працює на місцевому коксохімічному заводі. Допомогли йому проплисти шляхом далекого пращура на дерев'яному пікет-боті «Святий Петро» (збудованому у Петрозаводську) члени експедиції Владивостоцької школи подорожей. Вони присвятили морський марафон ювілею другої подорожі Вітуса Берінга, що завершилася відкриттям протоки між Азією та Америкою.

До речі, Олександр у минулому році разом з батьком Ростиславом Дідоровичем на запрошення міськвиконкому брав участь в урочистостях, присвячених 250-річчю Петропавловська-Камчатського, з яким пов'язано ім'я Вітуса Берінга. Син і батько побували на символічній могилі свого славного родича. Після відвідин Аляски Олександру довелося вирушити ще раз на край землі, але вже з дружиною Людмилою та доньками Женею і Танею. Цього разу його запросили на фестиваль «Руська Америка».

Нащадка Вітуса Берінга і його друзів по плаванню тепло зустрічали на Алясці американці, вихідці з Росії та України, які там живуть і розмовляють мовою своїх предків.

Василь КОВАЛЕНКО,
журналіст.

Кривий Ріг.

Експрес-інтерв'ю

ЗЛО ПЕРЕМОЖЕНЕ. НАВІЩО?

Другий день кінофестивалю «Молодість» репрезентував роботи молодих кінорежисерів ВДІКу, вищих курсів режисерів та Київського театрального інституту.

Представлені фільми — це здебільшого сьогодення. Митці по-своєму, часто навіть надмірно ускладнено, розкривають проблеми суспільства та людини. Але чи не найбільше мою увагу привернув історико-містичний україномовний фільм з чітко вираженим національним колоритом. Тим приємніше було дізнатися, що його режисери — студенти-нікарагуанці з Київського театрального інституту Л. Мартінес та М. Флорес.

Під час короткої перерви я поставив декілька запитань Луїсу Мартінесу:

— Нечиста сила — також інтернаціональна. Чи не ця особливість дозволила вдало здійснити творчий задум?

— Один мій знайомий іноземець, переглянувши стрічку, сказав, що вона має фрагменти з багатьох іспанських та латиноамериканських легенд. Думаю, подібний збіг знаходили б представники різних країн.

— Мабуть, тому, що у взаєминах між відьмами й звичайними людьми в алегоричній формі відображено найбільш загальні принципи моралі, розуміння добра і зла.

— Так, з цього починається мораль кожного народу. Про Україну я чув змалечку від дідуся. Він вважав себе українцем. Однак тоді про вашу державу майже ніхто не згадував. Дідусь помер, а я, малий, так і не довідався про свій родовід. Пізніше, навчаючись у Києві, мені довелося їздити по селах, знайомитися з побутом, фольклором вашого народу. Щось вабило відобразити це.

— У нашому фольклорі відьми стоять на заваді спокійному життю людей. У вашій же кіноверсії навпаки — нечиста сила сама страждає від мешканців села. Навіть більше — спокутує гріхи людські.

— Я дозволив собі відійти від класичного образу української відьми, синтезувавши його з відповідними образами світової літератури, зокрема творами Р.-Л. Стівенсона.

— І все-таки стрічка закінчується традиційно: містичні сили зникають, зло переможене. Але радості перемоги не відчувається...

— Так побудовані майже всі казки й легенди. День заміняє ніч, а ніч — день. Така вона, вічність природи. Дійові персонажі фільму не роблять висновків. Констатують лише факт. У цьому, напевне, полягає головне — покаяння за скоєння гріхів усіма.

Розмову вів
Володимир ТЕТЕРУК.

Щось новеньке!

ПОШТОВА ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ

Спочатку мені видалося це суцільною фантастикою. Минулого місяця, від'їжджаючи до відрядження, вкинув у поштову скриньку на Київському залізничному вокзалі листа до Америки. Відповіді на нього раніше, ніж за місяць півтора, чекати не доводилося.

Тож я був ошелешений, побачивши по своєму поверненні додому (а був я відсутнім трохи більше двох тижнів) оту саму відповідь — заокеанський знайомий сповіщав, що тиждень (!!!) тому він отримав мого листа і відразу ж відписує.

Мені здавалося, що мою скромну кореспонденцію сплутали з дипкур'єрською поштою. Але три останніх звістки з Америки, що їх отримав цими днями з таким же неймовірним, як для нас, інтервалом, примусили задуматися...

...Чи не нещодавно започаткований авіарейс «Київ — Нью-Йорк» тому причиною? Адже листам не потрібно вже кучкуватися у Москві і чекати своєї черги в Шереметьєво-2...

Ігор ШПАК.

Київ.

Коротко

І НА ГОРІЛКУ — ТАЛОНИ

У грудні горілка на Луганщині продаватиметься по талонах. Норма — 1 пляшка на душу на місяць. А поки що вона зовсім зникла з полиць.

З першого січня очікується введення талонів і на тютюнові вироби, які теж давно відсутні.

ІВА «Схід».

Пригода

«ДЖЕНТЛЬМЕНИ» З ХЕРСОНА

Громадянин Румунії Валерій Е., який знайомився з туристичними принадами Херсона, радісно відзначив річницю Жовтневої революції.

Познайомившись з відповідною компанією — офіціантом пивбару Костею та працівником одного з кооперативів Євгеном, як годиться, відзначили знайомство спиртним. При великому дефіциті горілки гостинні херсонці здалися гостеві істинними джентльменами. Самеці джентльмени й підсипали румунові сильнодіюче снотворне.

Коли гість «прокинувся» після гучної вечоринки у своєму номері готелю «Фрегат», то виявив, що його банально обікрали. Винесли з номера майна на 5 тисяч карбованців. Херсонська міліція знайшла «гостинних» хлопців. Але настрій потерпілого надовго зіпсовано.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

ПОГОДА

20—21 листопада на Україні дощі, тумани, завтра у східних і південно-східних областях без опадів, вітер південний, південно-східний, 7—12, у східних і південних областях сьогодні пориви 15—20 метрів на секунду. Температура вдень 2—8, у південних областях, а завтра на Правобережжі 8—13 градусів тепла, вночі від 3 градусів морозу до 3 градусів тепла.

По Київській області сьогодні вдень подекуди невеликий дощ, вітер південно-східний, 7—10 метрів на секунду. Температура 3—8, градусів тепла.

Чергова по випуску новин Людмила БАРАНЕВИЧ. Тел. 446-61-13.

СЛОВО ПРО ЛЮДИНУ

Василь Никифорович Санін, народний депутат України від Жовтневого виборчого округу № 368 (Харків). 1938 року народження, генерал-майор, заступник начальника внутрішніх військ МВС СРСР по Україні та Молдові. Закінчив Чимкентський педінститут, Військово-політичну академію імені В. Леніна. Нагороджений орденами й медалями. Ліквідатор аварії на Чорнобильській АЕС.

Він пройшов шлях від рядового до генерала, до політика, який усвідомив закономірність здобуття Україною, яка стала його другою Батьківщиною, незалежності і зробив для цього все, що зміг. Він виступав рідко, але виважено й аргументовано. Багатьом українцям і досі соромно за той пам'ятний момент, коли генерал-майор підійшов до мікрофона і сказав: «Невже я, росіянин, повинен умовляти українців, що на щоглі парламенту України має бути національний прапор...».

Василь Санін разом із шестирічною онукою Ніною загинув наглою смертю: машина не втрималася на дорозі. Та втримався той прапор, а отже, генерал назавжди залишиться в незалежній Україні. Її сином...

Галина КУЗЬМЕНКО, музичний працівник, дочка:

— Він завжди з гордістю казав: я пройшов шлях від рядового до генерала, не обминувши жодного щабля, і тому знаю солдатів і всі їхні труднощі, мені легко з ними спілкуватися і працювати. І солдати його любили і в багатьох випадках хотіли бачити й говорити тільки з ним, з Саніним. У тому, що він звертався до солдатів «синок», не було показухи «добренького» генерала чи полковника. Батько завжди міг поговорити з ними про домівку, про рідних. Знаєте, він дуже добре засвоював різні мови. Ми жили в Середній Азії, в Казахстані, і він завжди пробував спілкуватися із солдатами рідною мовою. Нехай невдало, з помилками, але солдатам це завжди було приємно. Те ж саме й з українською мовою. Він вчив її зі словником, з довідниками і не боявся розмовляти. Ми нещодавно купили хатку в селі в Україні і коли їздили туди, то мама навіть сміялася з батька: тебе, казала, вже все село знає. А він підходив до людей і говорив з ними їхньою рідною мовою. Він знав, що це потрібно, і нам казав, що з України нікуди не піде, вона стане його другою домівкою, хоча й запрошували його до Москви, Ленінграда. І ми залишимося в Україні, тут буде його коріння, житимуть його онуки, знатимуть мову.

Мама й тато мої — родом з Башкирії, там і познайомилися якось після танців, коли він допоміг їй знайти загублений черевичок. Відтоді й прожили разом майже тридцять років, виростили двох дочок, онуків. Вибачте, ніяк не можу уявити, що моя донька Ніна загинула разом з ним...

А життя батьки прожили складне. Мама розповідала, що в Чимкенті вони якось узагалі жили в землянці, де вміщалося тільки їхнє ліжко солдатське, моя люлька та піч-«буржуйка» під невеличким віконцем. А для батька головною була робота. До нього завжди тяглися люди, поважали, він нікому не відмовляв у пораді. У нас у квартирі не змовкав телефон, я навіть жалілася йому жартома: «Тату, я в тебе як секретарка...».

А нас, дітей, він любив, балував усіляко. Ви знаєте, найперше, що я згадую, думаючи про нього, це його відкриту посмішку. Дуже хотів сина, тому любив бавитися з онуком, бачив у ньому своє продовження. Ніколи нас ні за що не лаяв, а коли й був незадоволеним, то, як казала мама, тільки «бурчав». Та й то, в основному, за те, що ми порушували заведений порядок, чіпали його речі. Був самостійним чоловіком, усе для себе і прав, і прасував, і дуже не любив, коли йому в цьому заважали. Щодня пилососив квартиру.

Був фізично дуже сильною людиною. Коли ми вранці робили з ним зарядку, то він на турніку таке виробляв, що багатьом молодим не під силу. Казав: «Офіцер завжди має бути у формі». Мені дивно було дивитися на офіцерів, вибачте, з черевцем...

А ще він був чесною людиною. Жодного разу не використав свого службового становища навіть у дрібницях. А щоб підвезти службовою машиною мене або маму, навіть якщо по дорозі, то про це й мови не могло бути. Мені ніколи не вірили, що ми в сім'ї не знаємо, що таке генеральський чин, про що сьогодні багато розмов, депутатський пайок. «Мені це не личить»,— цей аргумент він ніколи для себе не переступав...

А загинув він страшно. Коли все це трапилося з нами на дорозі, нас підвезли до лікарні в Баришівці, а там не знайшлося ні наркозу, ні носилок, ні навіть санітарів, які піднесли б скалічені тіла до лікарів. Заносила я з подругою, і допомагали дві старенькі бабусі, а поруч ходили здоровані в білих халатах. Я тоді згадала тих дівчат-медсестричок з війни, які на собі переносили поранених чоловіків... Страшно... У батька було зламано дванадцять ребер, розірвано печінку, а рентген йому робили без знеболення. Садили, перевертали з боку на бік, а він тільки стискав кулаки і казав мені: «Доню, як мені боляче» і просив: «Іди до мами, їй ще тяжче. Що з дітьми?». Маму тільки нещодавно перевели з реанімації...

Тих баришівських лікарів мені й сьогодні моторошно згадувати. Нам не дозволяли навіть зателефонувати до Києва, казали: «Ідіть на вулицю, там будка...». І тільки коли моя подруга знайшла посвідчення й закричала: «Дозвольте, це генерал, депутат Верховної Ради», нам дозволили зателефонувати з кабінету головного лікаря. Ви знаєте, ніяк не можу відігнати думку, що якби ми були в Києві, то і батько, і моя донька залишилися б живими... Не знаю, як ті люди можуть працювати лікарями: й досі перед очима стоїть той рентген, коли батька роздягали ми з подругою, а медпрацівники навіть не підійшли.

Дивно триває і слідство. Як прийшов через кілька днів слідчий з військової прокуратури, взяв мої показання, здивувався, що про смерть військового, генерала їм міліція повідомила тільки через три доби, а не відразу, так відтоді ніяких відомостей ми не маємо. Кажуть: не справився з управлінням автомобіля, і все. Слідчий не телефонував ні мені, ні подрузі, не знайшли ту машину «Вольво», яка притискала нас до обочини і спричинила аварію...

Образило мене й те, що на дев'ять днів до нас не прийшов жоден з батькових колег-депутатів. Прийшов тільки його друг з колишньої роботи та приїхали старі знайомі звідусіль, а з нових — нікого. Може, й забули, але не по-людськи якось вийшло...

Ярослав КОНДРАТЬЄВ, голова Комісії Верховної Ради України з питань правопорядку та боротьби зі злочинністю:

— За час роботи в Комісії з питань правопорядку та боротьби зі злочинністю Василь Никифорович брав найактивнішу участь як у безпосередніх наших справах, так і в розробці всіх документів, які проходили через наші руки. Це був висококласний фахівець, який уболівав за справу, людина відкрита, комунікабельна, він переживав за те, щоб наша робота досягла мети і народові зажилося краще і легше.

Після утворення Комісії з питань оборони і державної безпеки Василь Никифорович перейшов до її складу, і мені відверто жаль було з ним розлучатися, хоча я й розумів, що там він буде працювати більше за профілем. Ми сіли, поговорили про все і не розійшлися по різних «планетах», він згодом постійно заходив до нашої Комісії, цікавився, допомагав, ділився враженнями і думками.

Не знаю, чи варто про це казати, минув певний час, але під час серпневого заколоту в тому, що внутрішні війська МВС СРСР, дислоковані в республіці, підкорялися законам і Конституції України, величезна особиста заслуга цього депутата, офіцера.

Перед тим, як прийти до Верховної Ради, всі ми, військові, були зовсім іншими, з іншими думками, світоглядом. Над нами був наказ, військова присяга. Змінювалися вже під час парламентської роботи, і Василь Никифорович, можна це сказати без перебільшення, повністю пройшов шлях від чисто військового до політика нової України. Парламент — для всіх нас урок. Ми навчилися не тільки спілкуватися на інших засадах, а й глибше побачили всі біди народу, усвідомили свою роль і свою відповідальність. Звичайно, може, й не треба військовим бути цивільними депутатами, можливо, треба розлучитися з погонами після обрання, але сьогодні ми живемо й діємо саме в такий час і в таких умовах і треба знаходити компроміс і бути максимально корисним у них. Василь Никифорович Санін, повторю, це зміг.

У нього завжди було багато цікавих ідей щодо оборони України. Адже ідея Національної гвардії вийшла саме з нашої Комісії. Ми часто і довго говорили з ним на цю тему, обговорювали завдання, призначення, принципи функціонування національної гвардії. І коли на закритому засіданні парламенту із питань оборони генерал Санін доповідав про Національну гвардію України, то це була доповідь професіонала. До неї важко було додати щось принципово нове.

У пам'яті моїй та й у багатьох депутатів Василь Никифорович залишився людиною завжди відкритою для діалогу, людиною, з якою можна робити справу. Він діяв без крайнощів, умів порівнювати різні точки зору й знаходити правильне розв'язання проблеми. Його виваженим пропозиціям однаково аплодувала як більшість, так і опозиція. Та й не в оплесках в парламенті справа, а в умінні знаходити правильні відповіді на найнагальніші питання. Аплодисменти — це тільки зовнішній прояв.

Знаю я, що він був чудовим сім'янином, і для сім'ї — це непоправна втрата... Та що там казати, нещасний випадок забрав від нас усіх розумну, талановиту людину, яка принесла б народові багато користі. Цим він і залишив по собі світлу пам'ять у наших серцях...

Сергій КУЗЬМЕНКО, майор, зять:

— Я, можна сказати, продовжую його справу, служу в тих же військах. Знайомий я з Василем Никифоровичем давно і можу сказати, що для сім'ї він був людиною завжди бажаною і... складною. Складною тому, що вдома бував не часто: основний час забирали служба, депутатська робота. Єдиним відпочинком були пізні і вранішні години. Зате коли він бавився з онуками, то його вигадкам не було меж, їм він дозволяв робити із собою що завгодно, щодня вранці робив з ними фіззарядку.

Я служив з ним у Прибалтиці зовсім недовго: він був начальником політвідділу дивізії, а я — замполітом роти. Але можу стверджувати, що він був чудовим організатором. Без зайвих емоцій, слів він міг зробити так, що всі без винятку бралися виконувати поставлене завдання і виконували його. Але був «крутим» до нероб і лінивих. З них він вимагав за невиконання якнайсуворіше. Офіцери так прямо й говорили: «Справедливий, але крутий».

У мене немає жодного сумніву, що зі скасуванням політорганів у військах він не залишився б без діла, бо завжди займався не стільки політроботою, скільки безпосередньою виховною роботою з людьми, їхніми бідами й турботами.

Василь Никифорович оберігав сім'ю від своїх труднощів, ніколи не розповідав про них близьким, усе носив, так би мовити, в собі. Та й узагалі у нас з ним був неписаний закон: удома про роботу — жодного слова. Дуже добре танцював, любив і вмів співати. Хорошою він був людиною...

МАННА НЕБЕСНА,

або ЧИ ПОТРІБНІ МИТНИЦІ?

У БАТУРИНІ мене шокували покладені поперек автомагістралі величезні бетонні плити, між якими залишилась вузенька доріжка для проїзду транспорту. Митний контроль уявлявся якось по-іншому. А все виявилося так просто — міліціонери із жезлами, зупинені контейнеровози. Водій жестикулюючи доводить щось незворушному сержантові. Та марно. Прикордоння!

Без восьми митниць на головних автомагістралях області кордон на Чернігівщині донедавна і не відчувався: атож, він був проведений для годиться пунктирними лініями на картах. А насправді? «Мой адрес — не дом и не улица, мой адрес — Советский Союз» — така не тільки пісенна реальність дійсності недавнього минулого. Тож хоча після проголошення Акта про незалежність в Україні відбулися радикальні зміни, як на мене, психологічно митниці й досі сприймати важко. Особливо біля знаменитої Сеньківки, де щороку проводилися знамениті пропагандистські шоу-мітинги дружби. Молодший сержант міліції Ю. Герасименко, який тепер чергує тут на митниці, сумно зізнався:

— Якби ви знали, скільки доводиться вислуховувати образливих слів при зупинці транспорту: «Що робите? Дружно жили, а тепер...»

Узаконеним розбоєм на дорогах назвали постанови № 80 і 104 Кабінету міністрів України водії-транзитники. Їх можна зрозуміти: митниці за три місяці свого існування стали манною небесною для місцевої торгівлі — вона без будь-яких зусиль отримала нечувані товарні ресурси.

...«КамаАЗ» саратовського заводу «Ерадан», що віз з Київського управління «Електрокомплекс» дефіцит — 18 телевізорів «Рекорд» та «Фотон», 5 швейних машинок, 3 холодильники, розвантажено в козелецькому магазині «Техніка».

...У Ріпках уже виникають труднощі, куди прилаштувати не пропущене за кордон добро. Тільки вивантажили тут електричні іграшки на 62 тисячі карбованців, як надходить нова продукція: сімферопольське мале підприємство «Аракс» без ліцензії прагнуло перевезти у Могильов вино на 65 тисяч карбованців.

Переглядаючи протоколи конфіскації на митницях промислових, продовольчих товарів на вражаючу суму — 3961967 карбованців, я, чесно кажучи, по-обивательськи не зрадів: ну от, мовляв, скільки від нас могло піти продукції! А тепер воно все наше! Деякі факти вражають своєю прикрістю. Скажімо, у Семенівці люди з радістю розкупили майже шість тонн «митних» огірків, які не потрапили на Унецький завод продтоварів (Росія). Але ж порушники митного режиму із слізьми пояснювали, що перед поїздкою на Україну завезли у полтавський колгосп цемент, лісоматеріали... Загалом же до митниць як нової режимної установи економічних взаємозв'язків починають усі пристосовуватися. Причому по-різному. З'явився, наприклад, уже термін «чернігівські сусаніни». Це коли за 50—100 карбованців місцеві жителі лісними дорогами проводять великогабаритні автомашини з кавунами, помідорами та іншим товаром, на який з тих чи інших причин водії не змогли отримати відповідних пропускних документів. Проте більшість не ризикує. Як повідомив заступник начальника відділу захисту економіки від злочинних посягань УВС області М. Манін, лише 10 відсотків учасників транспортних перевезень ідуть за межі України без ліцензій. Не випадково в розмові зі мною т. в. о. начальника Семенівської митниці А. Корзюк висловив сумнів щодо доцільності перевірок на кордоні.

— Адже наш пост, — сказав він, — останнім часом водії минають з правильно оформленими документами, мають дозвіл облвиконкому. Порушень, по суті, нема. То я не розумію, для чого нас, працівників міліції, відволікають на другорядну справу. Мені здається, ми від митниць матимемо лише збитки.

Мав розмову на цю тему і з заступником начальника головного планово-економічного управління області Є. Савоном, який відповідає за видачу ліцензій.

— Виходить, тепер директори заводів, голови колгоспів,— запитую в нього,— щоб вивезти яку-небудь бартерну продукцію за межі України, повинні спершу приїхати в обласний центр, бити поклони, одержуючи відповідну ліцензію у вас?

— Десь майже так. Ми щосереди збираємо комісію з цього приводу, оцінюємо важливість тієї чи іншої угоди. Забороняємо вивозити цукор, масло,— відповів співрозмовник.

— Але ж у ділових відносинах, як я розумію, нічого не змінилося. Тільки зникла оперативність, додалося бюрократичної тяганини.

...І все ж, попри всі негативні моменти, митниці потрібні! Як вимушений захід у нинішніх економічних умовах при великій строкатості державних, оптових, комерційних цін у республіках. У цьому особливо переконуюсь, зустрівшись із головою Батуринської селищної Ради О. Згурським.

— У березні—червні,— розповів він,— з нашого району почали масово вивозити худобу в Росію. Там закупівельні ціни підняли. До того ж російські заготівельники полегшували людям роботу — приїжджали сюди машинами. Якби уряд не вжив відповідних заходів, думаю, ми скоро залишилися б без м'яса.

Статистика красномовна: за три місяці чернігівські митники перешкодили вивезенню 328 тонн цукру, 162 тонн зерна, 36 тонн масла, 23 тонн борошна, 18 тонн м'ясопродуктів, 403 тонн овочів та фруктів. Немало-небагато, а загалом місячний споживчий фонд одного району! Але це, так би мовити, вершина видимого айсберга. Уявімо сьогодні кордон без митниць. Не секрет, «привабливі» російські ціни, безперечно, гарненько вимели б ледь заповнені полиці українських магазинів. Недавно прокуратура Ніжинського району викрила ділків, які через сільські поштові відділення переправляли великими партіями масло (до 20 посилок) у Вірменію, де кілограм його коштує 100 карбованців. Ясна річ, коли б не існувало відповідних митних заборон, подібне робилося б відкрито, але в значно більших масштабах.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Мал. С. КЛОЧКА.

МИТНИЦІ ЗА ТРИ МІСЯЦІ СВОГО ІСНУВАННЯ СТАЛИ МАННОЮ НЕБЕСНОЮ ДЛЯ МІСЦЕВОЇ ТОРГІВЛІ — ВОНА БЕЗ БУДЬ-ЯКИХ ЗУСИЛЬ ОТРИМАЛА НЕЧУВАНІ ТОВАРНІ РЕСУРСИ.

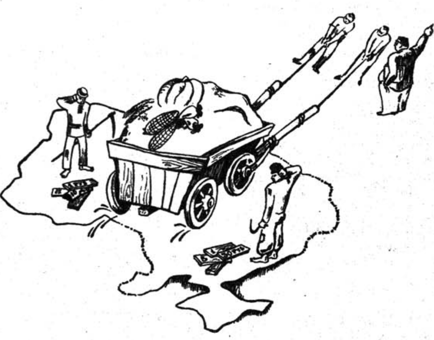

КОНГРЕС ШИКУЄ РЯДИ

Більше місяця минуло від установчого з'їзду Конгресу ділових кіл України («ГУ» від 20.09.81), а вже 28—30 жовтня в Одесі відбувся перший з'їзд. Про основні питання, що вирішувалися на ньому, розповідає голова Конгресу, президент Республіканського акціонерного товариства «Українська біржа» Валерій БАБИЧ.

— Наш установчий з'їзд накреслив програму дій щодо створення оптимальних умов для підприємництва, біржової діяльності, підготовки кадрів тощо. І, найголовніше, підготовки відповідних законів. Тож наші спеціалісти взяли активну участь у законотворчій діяльності — добре порозумілися з Комісією Верховної Ради з питань економічної реформи і управління народним господарством.

— А чи співпрацює Конгрес з державними господарськими структурами?

— Так, знаходимо точки порозуміння. Скажімо, з Міністерством економіки. Ми представили свою програму роздержавлення і приватизації власності, доповнення до проекту закону про біржову діяльність. Тож у розробці основних актів Конгрес брав активну участь.

Однак поки що державно-бюрократичні структури в основному стоять на заваді прогресивних реформ в економіці. Пригадаймо хоча б ситуацію, що склалася напередодні установчого з'їзду Конгресу ділових кіл. Тоді державні структури будь-що прагнули «влізти» до його складу, намагалися зробити внески чужими руками й когось там «представляти»...

Ми були категорично проти. Адже держвідомства, маючи солідні фонди, підтримку «згори», могли б тиснути на Конгрес, на його незалежних членів. Дивіться, яким чином вони діють: Держпостач України зареєстрував Українську універсальну товарну біржу— тож вона й торгує фондовими матеріалами, устаткуванням за ринковими цінами! Біржам, що утворені державними структурами, надаються всілякі переваги над біржовими об'єднаннями на акціонерній основі — цей застарілий сектор економіки маневрує, маскується під нове (замість монополій союзних утворюються монополії українські), не хоче добровільно поступитися дорогою ринкові.

Отже, ринок та його суб'єкти потребують захисту — як бачимо, саме задля цього й створено Конгрес ділових кіл України.

— Які ж перспективи подальшого розвитку біржової справи у республіці в світлі сказаного, якими будуть найближчі акції Конгресу — громадського об'єднання підприємців?

— Розроблено напрями, концепцію розвитку «Української біржі», маємо намір створити Акціонерний банк, «Торговельний дім». Темою дискусій на першому з'їзді стали очікуваний процес роздержавлення і приватизації, інші питання розвитку ринкової економіки.

Щодо біржі, яку я очолюю, то вона поступово підводиться на ноги. Серед більш як 200 наших членів — немало новостворених структур ринкової економіки, щодня на торги виставляється на мільярд карбованців товарів і матеріалів, за два місяці було реалізовано на 50 мільйонів угод. І сфера діяльності постійно розширюється: контактуємо з Конгресом бірж, «Українська біржа» стала одним із засновників Міжнародної балтійської біржі, спільно із Конгресом бірж фінансуємо навчальний центр у Києві (допомогу у цьому подають фахівці Гарвардського університету США).

Сьогодні Рада Конгресу ділових кіл України готує документи для реєстрації добровільного громадського об'єднання. Адреса: 252001, Київ-1, вул. Прорізна, 15, тел. 229-60-95, факс (044) 229-52-84.

Вів інтерв'ю Валерій ІВАСЬКІВ.

Київ.

ХОЧУ—ПОСТАЧАЮ, ХОЧУ—НІ

ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНСЬКИХ І РОСІЙСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Політичний розвал Союзу РСР призвів до повного економічного безладдя. Рятівна ниточка виходу з цього хаосу — економічна самостійність підприємств — дедалі частіше рветься і, як правило, у найскрутніший момент. І залишається підприємство сам на сам із планом, і ніяк не зведе кінці з кінцями.

Саме в такому становищі опинився сьогодні один з найбільших у Європі картонно-паперових комбінатів — Київський. А якщо врахувати, що працює він на вторинних ресурсах, а саме на макулатурі, про яку всі сьогодні ніби забули, все відразу стане зрозумілим. Отже, працюють, як кажуть, з ходу, з острахом поглядаючи в календар.

Вже, здається, всі заходи щодо поліпшення постачання випробували: і ціну на макулатуру майже в десять разів підняли, і отоварення за здану сировину значно збільшили. — а воно не йде.

Серед постачальників ККПК сотні підприємств та організацій як на Україні, так і за її межами. З усіма укладені, як заведено, договори. Тільки лічені з них виконуються. Зате, як правило, той половину не додав, а отой — третину. А найбільшим боржником у цьому році є виробничо-заготівельне об'єднання «Ставропольвторресурси», що виконало плани постачання менш як на 20 відсотків. І як повідомили у відділі постачання ККПК, ставропольці останнім часом взагалі припинили виконувати договір.

Зателефонувавши до директора ВЗО «Ставропольвторресурси», довідався, що договір з ККПК для об'єднання — це звичайнісінький папірець, який навіть ніякого покарання за його невиконання не передбачає. У вас, мовляв, свої проблеми, у нас свої, хочемо — постачаємо, не хочемо — ні. От з російськими підприємствами умови інші. Там за невиконання такі штрафи передбачені, що це вже невигідно. Якщо б ККПК збільшив коефіцієнт отоварення картоном за макулатуру, і коефіцієнт цей буде вищий, ніж у Росії, тоді можна подумати про договір. А так...

Комбінат же, хоча й на госпрозрахунку, можливостей таких не має — майже весь картон іде на покриття держзамовлення. Отак і лавірують паперовики поміж Сціллою та Харібдою, шукаючи той вихід, який зробить їх справжніми господарями і власниками своєї продукції.

Андрій БОЄЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Київ.

Експрес-новини

Командуючий радянським військовим флотом адмірал Чернавін після візиту на Кубу заявив, що під час переговорів з цією країною щодо виведення звідти радянської військової бригади виникли деякі ускладнення, але в цілому охарактеризував переговори як конструктивні.

* * *

У хорватському місті Вуковар триває евакуація мирного населення, яке згідно з різними оцінками налічує від двох до дванадцяти тисяч чоловік. У той же час, за деякими даними, окремі загони хорватських збройних сил, незважаючи на наказ здатися, продовжують чинити опір федеральним військам на окраїнах міста.

На нараді міністрів закордонних справ і оборони країн—членів ЄС, що триває в Бонні, розглядається можливість направити до Югославії контингент миротворчих сил.

* * *

Міністр сільського господарства США Медіган заявив, що прийняттю американським урядом рішення щодо надання кредитів Радянському Союзу постійно заважають нові, особливо юридичні ускладнення, які постійно виникають у СРСР.

* * *

Учора в Парижі відкрилася конференція представників 47 франкомовних країн. Обговорюватимуться проблеми зміцнення зв'язків між цими державами. У роботі конференції беруть також участь президенти Румунії та Болгарії.

А як у них?

МИСТЕЦТВО ШУКАТИ РОБОТУ

Спочатку більшість просто відмовляється цьому вірити. Потім послідовно приходять гнів, намагання переконати адміністраторів і, нарешті, примирення з фактом. Така, на думку шведських психологів, найтиповіша реакція людей, яких звільняють з роботи в зв'язку з раціоналізацією виробництва.

Що робити людині, яка опинилася в цій ситуації? Передусім, вважають консультанти провідних фірм і профспілкових об'єднань, відповідаючи на анкету стокгольмського журналу «Векканс афферер», як можна швидше визнати реальність звільнення, не піддаватися паніці й правильно побудувати пошуки нового місця. Починати їх треба з того моменту, коли на горизонті з'являться перші ознаки загрози: у підприємства з'являються проблеми зі збутом продукції, керівництво проводить екстрені наради. Зрозуміло, звільнятися до того, поки не знайдене нове місце, не варто.

Друга порада експертів: приглядати зразу кілька місць і не погоджуватися на перший-ліпший варіант. На ділі він може виявитися невдалим, роботу доведеться шукати знову, але впевненість у власних силах буде підірвана, а разом з нею й можливість вибору. Не можна погоджуватися й на роботу, порівняно з якою попередня кваліфікація виявиться вищою. В разі влаштування не за спеціальністю інженер, наприклад, розгубить половину знань за чотири роки.

У Швеції не намагаються весь час підтримувати на плаву підприємства, які не витримують умов, що їм пред'являє ринок.

Але обмежувати безробіття, впевнені шведські політики, їм вдається ніяк не рекордними асигнуваннями на програми регулювання ринку праці. Ефективність політики досягається ставкою на удосконалювання системи професійної перепідготовки.

...У просторому учбовому залі, розташованому в будинку Кооперативної спілки Швеції в стокгольмському районі Седермальм,— новий контингент людей, які втратили роботу. Це — службовці. Держава все більше децентралізує управління, делегуючи свої функції муніципалітетам. У найближчі три роки апарат установ і відомств намічено скоротити на 10 відсотків. Адміністрація й викладачі курсів мають намір допомогти цим людям знайти нове місце в економіці. Тут вивчають дисципліни, пов'язані з діловою діяльністю підприємств. Це обробка інформації, ведення обліку, питання збуту продукції, контакти із замовниками, удосконалення знань іноземних мов.

Керівник відділу інформації Бу Сундмарк звертає мою увагу на плакат, що на стіні залу: «Одержавши тут нову спеціальність, ви зрозумієте — ваші знання потрібні ринку». Він каже, що тих, які втратили роботу, направляють на навчання територіальні відділення Управління в справах ринку праці (УСРП) після їхніх безуспішних намагань влаштуватися на нове місце на основі попередньої кваліфікації. Курси в районі Седермальм — установа державна, але самофінансована. Управління в справах ринку праці й підприємства виступають тут у ролі замовників, і саме вони сплачують за навчання. Слухачам курсів сплачується грошова допомога.

При зарахуванні на курси немає вікових переваг. Серед слухачів і молодь, і люди з великим службовим стажем. Мабуть, останніх дещо більше. Заповідь «Вчитися ніколи не пізно» сприймається тут зовсім не як формальність.

Курси Управління в справах ринку праці бачать у зв'язку з цим свою роль і в тому, щоб дати шанс також тим слухачам, у яких була вимушена довга перерва в роботі. Це не просто заповнення пропущеного, а й відкриття нових професійних горизонтів. «Ми не розподіляємо на роботу,— каже старший радник УСРП Агнета Борг.— Але після навчання шанси працевлаштуватися значно зростають».

Повернемося до рекомендацій експертів у журналі «Векканс афферер». Від нового роботодавця, вважають вони, немає необхідності приховувати факт звільнення з попереднього місця в зв'язку із скороченням персоналу. Як показує опитування багатьох керуючих, для них ця обставина не має принципового значення. Але від спроб розжалобити нового начальника треба відмовитись: хорошу роботу навряд чи дадуть тільки на основі співчуття. Важливо не знехтувати дійсно цікавою пропозицією, навіть коли вона пов'язана з поїздками на далекі відстані чи переїздом до іншого міста.

Влаштовуючись на нове місце, важливо домовитися за початкову заробітну плату. Якщо стартова позиція виявиться занадто низькою, виправити становище потім буде важче. «Приходити з жебрацьким ціпком,— вважає співробітник фірми консультантів «СІАР-Боссар» Андерс Груффман,— не найправильніша позиція під час переговорів про працевлаштування».

...Закінчуючи навчання, слухачі присвячують кілька годин діловій грі «Бесіда під час найняття». Вона гарантує, що більшість запитань, на які їм доведеться відповідати в пошуках нового місця, не буде для них несподіваною. Навчають тут також писати добре аргументовані оголошення в газети з пропозицією своїх послуг. Стокгольмські курси Управління в справах ринку праці дають своїм випускникам новий старт у трудовому житті, який має серйозні шанси стати успішним.

Дмитро ГОРОХОВ.
Стокгольм.

Інформ-шоу

ПОВІЯ-РАСИСТКА

У Намібії знову вибухнув скандал на расовому грунті, навіть з деяким міжнародним відлунням. Цього разу його «героїнею» стала співробітниця єдиного в країні «Ескортного агентства», простіше кажучи, повія, яка працює за викликом.

Тендітна дівчина з порогу готельного номера відмовилася виконати замовлення, тільки-но побачивши клієнта — чорношкірого лікаря з острова Маврикій. «Вона не обслуговує чорних»,— буцімто заявили розчарованому гостеві по телефону з агентства. Вражений до глибини душі маврикієць, не посоромившись, зателефонував у газету «Намібієн», яка виходить у Віндхуку, і з обуренням заявив, що можна було б чекати подібних ексцесів у ПАР, але ніяк не в незалежній Намібії. А втім, додав велелюбний послідовник Гіппократа, «два тижні тому навіть у Південній Африці у мене не було ніяких проблем».

ЗЕКИ НА МІЖНАРОДНОМУ РИНКУ

Засуджених у Китаї, як правило, примушують працювати на сільськогосподарських роботах, але інколи їх залучають до виробництва промислових товарів. Декотрі з яких, в обхід законів США, потрапляють на американський ринок. Встановити такі порушення дуже важко, якщо періодично не інспектувати всіх субпідрядчиків. Так, взуттєва фірма «Адідас» під час інспекції несподівано дістала пропозицію використовувати працю в'язнів, на що відповіла рішучою відмовою. Компанія «Сигремс», розміщена в Канаді, нещодавно з'ясувала, що частина упаковки для пляшок з безалкогольним вином, яке широко продається в США, виготовляється в одній із шанхайських в'язниць. Фірма терміново висунула вимогу покласти край такій практиці.

СПРАВА У ПРИНЦИПІ

Неприємне для французького правосуддя парі виграв 39-річний сенегалець Мор Діоп перед тим, як відправитися на шість років у в'язницю за торгівлю наркотиками. Його діалог із суддею на процесі в Марселі викликав надзвичайний інтерес присутніх. Відповідаючи на запитання, яким чином він дістав один кілограм героїну, Діоп рішуче вніс поправку: «Не один, а півтора, шановний суддя». Погодившись, що при арешті в нього було знайдено саме кілограм наркотика, обвинувачений пояснив, що було іще 500 грамів зілля, яке вдалося збути до решту. «Це щиросердне визнання не дає підстав для того, щоб «скостити» вам строк», — відрізав дещо стурбований суддя. «Згоден»,— коротко сказав сенегалець,— кинувши переможний погляд на двох своїх співучасників, яких на цьому ж процесі було засуджено до трьох років ув'язнення. «Просто я заклався, що на півкіло героїну більше чи менше для французького правосуддя немає ніякого значення»,— пояснив Діоп.

Наш прес-клуб

ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ КОЛЕГ

Представники зовнішньополітичного відомства Японії висловили намір терміново передати СРСР медикаменти та інші матеріали в рамках гуманітарної допомоги і виділити для цього кошти раніше наміченого строку. Щодо фінансової допомоги Радянському Союзу, то представники МЗС зазначили: «Якщо навіть у майбутньому на нарадах «сімки» буде прийнято рішення про подання фінансової допомоги СРСР, Японія, яка має проблему північних територій у відносинах з цією країною, в залежності від обставин, може виявитися змушеною старанно обдумати, чи варто Токіо разом з іншими країнами піти на подання всебічної фінансової допомоги СРСР».

«Іоміурі» (Японія).

* * *

Ще кілька місяців тому, коли на півдні та півночі Іраку палали пожежі опору, Саддам був на грані краху. Однак сьогодні як його критики, так і прибічники погоджуються, що він повністю контролює країну і, скоріше за все, збереже свої позиції. За іронією долі, саме санкції ООН, можливо, зміцнюють позиції Саддама. Прості іракці нині починають розглядати ці заходи як цинічну зброю, яку до того ж неправильно використовують. Вона завдає шкоди їм, а не Хусейну. Шанси на можливе повстання населення проти нього в цей час дорівнюють нулю. Ті ж, хто перебуває при владі, розуміють, що, якщо Саддама буде повалено, він потягне їх за собою. Тому відданість сьогодні є єдиною валютою в Іраку.

Телекомпанія Сі-бі-ес (США).

* * *

Останнім часом деякі тайванські діячі заявляють про необхідність повернення Тайваню до ООН, в чому їх підтримують певні сили на міжнародній арені. Але Китай один, це — Китайська Народна Республіка. Тайвань же є однією з її провінцій. Цей факт визнано Організацією Об'єднаних Націй та всім міжнародним співтовариством. КНР рішуче виступає проти будь-яких планів утворення «двох Китаїв» або «одного Китаю і одного Тайваню».

«Женьмінь жибао» (КНР).

Погляд

МАЙБУТНЄ — «ТРОПІЧНИЙ РАЙ»

Уряд Сингапура обіцяє мешканцям цього квітучого острова життя в «тропічному раї». Прийнято концептуальний план розвитку Сингапура. Подальша урбанізація, запевняють автори проекту, не призведе до перетворення цього міста-держави в потворне нагромадження хмарочосів зі скла і бетону. Навпаки, створення нових парків і садів, а також будівництво житлових масивів на морському узбережжі, уздовж берегів рік і водосховищ наблизять сьогоднішніх сингапурців до природи.

Згідно з програмою, через двадцять років кожний третій сингапурець житиме у власному приватному будинку чи квартирі. Кількість житлової площі збільшиться з нинішніх 20 квадратних метрів на людину до 30—35.

Фото ТАРС.

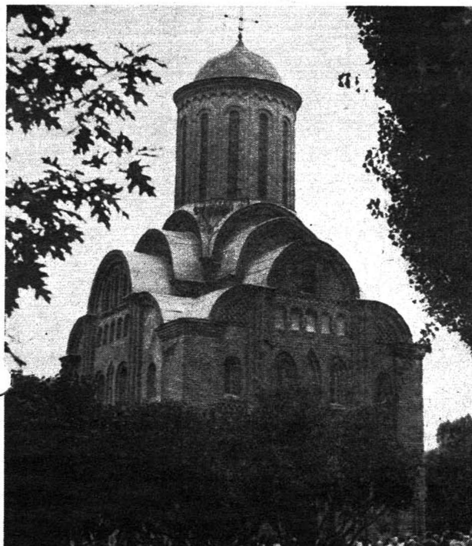

ПІД ЗАХИСТОМ ПАРАСКЕВИ П'ЯТНИЦІ

Мов зітхнула у ці дні чернігівська П'ятницька церква, збудована на кошти ремісників, купців у XII столітті і названа на честь Параскеви П'ятниці — покровительки торгівлі: атож, така благодать Божа — нарешті з неї знято заіржавілий замок і лине у древніх стінах молитва рідною мовою:

— Боже великий, єдиний, нам Україну храни...

У 60-х роках про долю цього великого храму била на сполох радіостанція «Свобода», яка знайомила чернігівчан і киян із забороненим для друку на Україні «Собором в риштованні» Євгена Сверстюка. Болем серця були написані пекучі рядки про те, як місцева партократична влада, вкотре виявивши своє невігластво, знищила бульдозером дзвіницю П'ятницької церкви. Як вирішила «цивілізувати» місто, збудувавши на її місці громадський нужник. На дванадцять років майстер слова був позбавлений за це волі. Та хіба тільки він? А народ? Духовно обкрадений, обплутаний догмами комуністичної ідеології.

...Отець Семен приїхав до Чернігова з Івано-Франківщини зі словом Божим і добром в очах. Його зустріли місцеві газети розгромно-викривальними статтями про УАПЦ. Правити службу Божу було ніде. Та Бог почув його молитву! Відкрилися днями для віруючих УАПЦ двері древнього храму...

Сергій ПАВЛЮЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Фото Олександра ПИТАЙЛА, Бориса РЯБКА.

Думки з приводу —

НАВІЩО РЕФЕРЕНДУМ,

або Як ставляться до нього читачі «Голосу України»

ОДРАЗУ СКАЖУ — СТАВЛЕННЯ ЧИТАЧІВ ДО РЕФЕРЕНДУМУ НЕОДНОЗНАЧНЕ. ЧАСТИНА З НИХ ДОВОДИТЬ НЕДОЦІЛЬНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ЦЬОГО МАСОВОГО ДОЛЕНОСНОГО ЗАХОДУ.

АРГУМЕНТОВАНО ПРОТИ

«Звертаюся через вашу газету до Верховної Ради України і українського народу, — почав листа до редакції А. Войтович з Єнакієвого Донецької області. — Коли немає чого їсти, нічого людей кликати на весілля. У нас не вистачає сьогодні грошей, економічна криза, а ми збираємося проводити референдум... Треба вести розмову не про проголошення незалежності України, а про її відновлення, що не потребує ніяких референдумів».

Економічні складності, історична й політична недоречність — така аргументація проти референдуму в інших читачів. «Пропоную не проводити референдум взагалі, — переконує двадцятиоднорічний М. Петрушенко з міста Сосниці Чернігівської області, — бо це марна трата коштів, які знадобилися б для президентських виборів, закупівлі зерна, продовольчих товарів, ліків, одягу, введення власної грошової одиниці тощо. А замість референдуму пропоную провести глибоке соціологічне опитування і переважно серед молоді».

«І без референдуму можна обійтися, — доводять ветерани праці В. Кириченко і О. Пінчук з Броварів Київської області, — відновивши Постанову (Універсал) Центральної Ради про незалежність України (1918 р.), тобто повернути те, що насильно відібрано від народу України, — право на справжню, повну незалежність, самостійність».

У недоцільності проведення референдуму переконують Г. Єжелов з Миколаєва, П. Заболотний з Нікополя Дніпропетровської області, А. Дядюн з Білої Церкви Київської області, І. Оржицький з Харкова, М. Жовна з Кривого Рога, В. Бойчук з Полтави та інші читачі. Мабуть, найкатегоричніший у своїх висловлюваннях В. Коган з села Дніпровки Запорізької області. Майбутній референдум, на його думку, «це — провокація, цинічне знущання з України, її народу. Той, хто пропонував його, знав, що робив: влада в їхніх руках, досвід фальсифікації є...».

ДОПОМОЖІТЬ ЗРОБИТИ ПРАВИЛЬНИЙ ВИБІР

Так назвали листа ветерани війни і праці з міста Тульчина Вінницької області: В. Лукіянчук, Л. Заруцький, Д. Тихолаз, В. Багрій, М. Сташок, О. Прокоф'єв, К. Кошолап, М. Кондратьєв. «Хвилює те, — пишуть вони, — що наше державне керівництво і демократичні партії, їхні лідери по-справжньому не пройнялися почуттям відповідальності за підготовку населення до цієї істинно доленосної події».

Що ж треба робити?

«Мені здається, — відповідає І. Шевчук з Чернівців, — для успішного проведення референдуму потрібно проводити постійну роз'яснювальну роботу в засобах інформації і головне — спокійніше, розважливіше, понауковому. Чому, скажімо, дуже мало приділяється уваги такому поглядові, що розпад Радянського Союзу і здобутки незалежності є природний процес, який базується як на правах людини і праві націй на самовизначення, так і на тому, що економічно управляти однією республікою краще, ніж різнорідним не тільки за національностями, а й за природними умовами, демографією та іншими показниками Союзом».

На необхідності посилити роз'яснювальну, агітаційну роботу перед референдумом наголошують І. Павук з Кривого Рога, І. Марченко з Києва та інші читачі. Наскільки референдум важливий для К. Носової, свідчать її слова: «Хочеться кричати на всіх усюдах, щоб чули і в Верховній Раді, і в газетах, і на телебаченні. Люди! До референдуму залишилося мало часу. Підпільна комуністична партія не спить. Агітація і залякування ідуть скрізь, а особливо в східних і південних областях. Певно, й емісари центральної влади свою руку докладають. А наші парламентарії, наше телебачення і радіо мовчать».

Не повністю згоден з останніми словами авторки листа, адже особливо українське радіо, програма «Незалежність» зокрема, останнім часом багато уваги приділяють питанням суверенітету України, майбутньому референдуму. Але безсумнівно: роз'яснювальна робота щодо питань незалежності, соборності України серед усіх верств населення потребує поліпшення. Підтверджують це й автори наступних листів.

У СЕЛАХ — ЯК І РАНІШЕ

Д. Брилінський з Хмельницького пише: «Поїздка в село, розмова з його мешканцями змусили мене взятися за перо, щоб привернути увагу керівництва України, народних депутатів. Найперше. Багато селян не підготовлені до референдуму. І що найстрашніше — байдужість до долі України. На запитання, чи голосуватимуть за незалежність, самостійність України, у відповідь чув: «Якби знав, що буде краще, голосував би за незалежність», «Мені однаково. Як скажуть, так і проголосую», «Я не вірю в краще, то й голосувати не хочу», «Були в Союзі, то все мали. Стаємо самостійними — усе зникло». Коли поцікавився, чи хтось говорив з ними про референдум, то відповідь була чітка і ясна: «Ніхто!».

Автора попереднього листа доповнює пенсіонер, колгоспник В. Поліщук з села Вікторівки Миронівського району Київської області. Річ у тому, — пише він, — що мешканці сіл у даний час здебільшого — це пенсіонери. Їм майже байдуже, де, хто і що буде. **Вони знають** лише одного голову колгоспу, до якого звертаються за допомогою. І ось на виборах, він, голова колгоспу, уповноважений від райвиконкому. А члени комісії — переважно працівники контори колгоспу. Тільки в дверях з'являється виборець, йому подають у руки бюлетень, де все вже закреслено, як це вигідно для уповноваженого. Дівчата з комісії пропонують: «Вкиньте, дідусю чи бабусю, оце в отой ящик». І так протягом усього дня виборів».

М. Гулий з села Китайгорода Олександрійського району Кіровоградської області теж спостерігав таке під час попереднього референдуму: «У нас в селі на виборчій дільниці два члени комісії брали виборців попід руки, немов сліпих, підводили до кабін і казали: «Ось це перекресліть». В той день я побував ще на двох дільницях сіл Трилиси та Іванівка і побачив те саме. Я зробив висновок, що так, мабуть, проходив референдум по всіх селах України і таким методом набрано певну кількість голосів, щоб бути в Союзі».

Бачив і чув таке згадуваний уже В. Коган: «17 березня запитав десятьох громадян: як і за що ви проголосували. Четверо відповіли: проголосували не так, як хотіли».

Пояснимо це перекрученням демократії, спотворення референдумів на селі словами також уже згаданого колективу авторів з Тульчина: «У селах колгоспники, дрібні службовці перебувають під неподільним впливом ідеології партократів, в полоні стереотипів, що формувалися десятиліттями. У них зовсім немає національної свідомості, вони не знають історії національно-визвольних боротьби наших предків. Тоталітарна система витравила в них національні традиції і почуття національної гідності... Усвідомити глибоко все, що сталося за роки перебудови, їм ніхто не допомагає. У селах немає ніяких осередків демократичних організацій».

ХТО Ж РОЗ'ЯСНИТЬ БАБУСІ!

Зважаючи на наведене, автори кількох листів, і, зокрема М. Радченко з села Новомиколаївки Мелітопольського району Кіровоградської області, радять спростити зміст бюлетеня, зробити його таким, щоб і старенька бабуся зрозуміла.

Та хіба тільки на селі? «Ні, — вважає Г. Єжелов з Миколаєва. — Наш народ, який десятиліттями був під ідеологічним тиском партократичної пропаганди, не має потрібного політичного досвіду боротьби в умовах демократії. Докази? Будь ласка. Під час всесоюзного референдуму 17 березня 1991 року значна частина громадян одночасно проголосувала і за Союз федеративних республік, і за Союз суверенних держав. Отож я проти проведення референдуму 1 грудня як зовсім зайвого політичного заходу».

Уже не раз писалося в газетах, говорилося по радіо і телебаченню, переконували народні депутати, Голова Верховної Ради Л. Кравчук, що референдум усе ж потрібно провести. Щоб незалежність була проголошена насправді демократичних засад відповідно до норм міжнародного права. І, може, варто піти на витрату коштів задля цього. Але які кошти, які зусилля потрібні, щоб референдум 1 грудня став по-справжньому вільним і чесним волевиявленням кожного громадянина України? Щоб він продемонстрував бодай вперше справжній загальнонародний демократизм? Щоб на черговому референдумі не повторилися гріхи, а часом і грубі порушення вже народженої демократії, про що повідомляли читачі газети? І хто тепер, в який спосіб має і здатний це здійснити? Хто замінить сьогодні колишню «керівну і спрямовуючу силу», яка через своїх не завжди переконаних у правильності власних дій повпредів «допомагала» орієнтуватися у складних політичних баталіях навіть і мало освіченим дідусям та бабусям? Запитання, запитання... А часу обмаль. А від результатів референдуму залежатиме надзвичайно багато.

Огляд підготував
Яків ГАЛЬЧЕНКО,
редактор відділу листів і соціологічної інформації.

ГОЛОСУЮ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

1 грудня йду на референдум. На відміну від того, березневого, коли ми так до пуття і не розібралися, за що ж, власне, віддаємо голоси, тепер ясно усвідомлюю: я голосую за Україну. Голосую за самостійну незалежну державу.

«Поодинці нам не виплисти», полюбляє повторювати Михайло Горбачов. Коли корабель іде на дно, а шлюпок спускати вже ніколи, більшість випливає таки поодинці. Утримати на плаву лайнер під назвою «СРСР» — марна затія.

Наша республіка має все, щоб стати шляхетною європейською державою: вигідне географічне положення, далеко не вичерпані природні багатства, високий рівень науки, працьовитих людей. Отже, є перспектива інтегруватися у світову економіку. Та реалізувати цю перспективу можна лише за двох умов: незалежності і наполегливої праці.

Я голосую за Україну — рідну матір для всіх, хто живе на її землі. У трагічному переліку гарячих точок колишньої імперії, слава Богу, немає України. Але це сьогодні. Непевне завтра підступає до порога, бо любителі різати по живому знайшлися й у нас. Уже лунають заклики: «Крим — Росії!», «Донбас — Росії!», «Одесу — Росії!» Схаменіться!

Я голосую за Україну, де з усіх прав найвище шануватимуться права людини. Зокрема, право вільно висловлювати свою думку, якою б вона не була. І хотілося б, аби не тільки держава, а й кожен її громадянин навчився це право поважати. Відомий польський сатирик Станіслав-Єжі Лец якось сказав: «Кожна жінка вважає, що існують лише дві думки — її і неправильна». На жаль, цей вислів справедливий і для чоловіків, особливо тих, хто займається політикою. Щоб у цьому переконатися, досить послухати сесію Верховної Ради республіки.

Відсутність терпимості у «верхів» неминуче позначається на «низах»: вслухайтеся в дебати (не тільки політичні) на зупинці, в черзі. Кожен говорить так, наче він, якщо не Бог, то принаймні його намісник на землі. Якщо сперечаються двоє чи навіть десятеро — це півбіди, а коли сотні, тисячі?! І кожен слухає лише самого себе...

Я голосую за Україну, де кожен матиме можливість працювати і жити так, як захоче. Решта залежатиме від нього самого. Дехто й досі спекулює поняттями капіталізм і соціалізм, жахаючи людей. Один мій знайомий сказав: «Я не так боюся голоду чи холоду, як того, що мій онук працюватиме на пана». Наче в особі радянської держави не мали ми того гнобителя, котрому жодний капіталіст у підметки не годиться.

Уродженець Сумщини, а нині канадський бізнесмен Микола Мороз починав «там» з рядового інженера. Назбиравши грошенят, вирішив спробувати себе в бізнесі. Маючи розумну голову, не прогорів. Його капітал працює на людей Канади, а тепер от — і на Україну, де пан Микола уже вклав мільйон доларів. І, за його словами, це лише початок. Бо вірить він, що Україна, до якої зберіг тепле почуття, таки стане заможною цивілізованою державою.

Григорій ЄЛИШЕВИЧ,
депутат Сумської Ради народних депутатів.

Постріл

У Заболоті Радомишльського району сталася трагедія. У кабінеті голови колгоспу імені Дзержинського О. Марченка пролунав постріл. Відлуння його прокотилося по всьому району у вигляді чуток, здогадів, припущень, для яких був надто сприятливий грунт, спущений, до речі, самим покійним. Казали навіть, що то вистрелило шампанське...

ХТОЗНА коли і як доля звела Олександра Михайловича з кооперативом «Спіндуліс» Каунаського промкомбінату. Керівник хліборобів, утаємничившись від колгоспників, завів з тим «Спіндулісом» закулісну комерційну гру. У голови що день, то більше розпалювався апетит, і ніхто не міг, та й не прагнув, його вгамувати. Брав голова усе, що було можна й не можна. У лісгоспзагу, наприклад, за дорученням колгоспу одержував декоративний паркет, щити, пиломатеріали. Але у господарство цього добра не завозив, а прямо, обминаючи колгоспні склади й комори та бухгалтерські книги, відправляв у Каунас. Самого тільки декоративного паркету переправив туди більш як на 30 тисяч карбованців. Натомість приніс одну лиш накладну, термін дійсності якої скінчився кілька місяців тому. У тій накладній написано: «паркет, пиломатеріали і... шампанське».

Якому це, скажіть на милість Божу, директорові гастроному чи ресторану в наш прекрасно неповторний час суцільного дефіциту вдавалося за одним махом вибити 10 тисяч (!) пляшок цього ігристого напою? Скільки для цього треба нарядів та резолюцій на них!

А от голова колгоспу Марченко приїхав на завод шампанських вин Київського об'єднання виноробної промисловості, про щось там порозмовляв з директором заводу Олександром Мацком, в результаті вивіз, як уже йшлося, 10 тисяч срібноголових пляшок.

Та не про своїх колгоспників клопотався голова. «Шампанське, — казав, — вино панське, то нехай його п'ють цивілізовані люди». І транзитом відправив його вже знайомому кооперативові «Спіндуліс». А там, розповідають, шампанському ціну знають. «Спіндулісівці» продавали його у своїх барах по 70 керебе за пляшку. А грошей, витрачених колгоспом на те шампанське, не повертали.

Заборгованість «Спіндуліса» перед колгоспом піднімалась, як піна. Вже до ста тисяч діставалося, проте кооператив платити не збирався. Про це можна судити з того, що колгосп йому був винен за якусь тканину та пряжу 61819 карбованців, чим можна, здавалося б, хоч трохи вкоротити борги. Хоча б за шампанське розрахуватися. Та де там! Платіжною вимогою, датованою 11 січня 1991 року (тоді, мабуть, як вицідили останню пляшку шампанського), з колгоспу ця сума була знята, від чого заборгованість ще підскочила й досягла 121668 карбованців.

Однак це не насторожило й не викликало запитання: чому кооператив замість сплати колгоспові боргу, забирає гроші? На що ж розраховує цей лукавий «Спіндуліс»? А селом пішов шепіт, що голова вже давно одержував і за паркет, і за шампанське. От тільки до колгоспної каси грошей не повертає.

До міліції надходили скарги. Радомишльський райвідділ внутрішніх справ, посилаючись на закон про міліцію, зажадав від районної ради АПО дати їм на підмогу ревізора, а ті, в свою чергу, посилаючись на статут колгоспу та ст. 10 п. 2 Закону про кооперацію в СРСР, категорично відмовили.

Начальник райвідділу міліції В. Василевський змушений був просити допомоги в облагропромі та обласному управлінні внутрішніх справ. Тож ревізори з Житомира познаходили те, що радомишлянам так хотілося тримати в неприступних сейфах.

Працівники тодішнього відділу боротьби з розкраданням та спекуляцією, прочитавши акти, подалися в Каунас, до тих заповзятливих кооператорів зі «Спіндуліса», аби розпитати: чого це вони забране в колгоспі шампанське попивають, а грошеняток за нього та й за інші товари не повертають? Проте в тих на це каверзне запитання була наготові ще каверзніша відповідь: маємо розписки, дані головою колгоспу імені Дзержинського О. Марченком про те, що ним одержано готівкою таку суму, яка майже втричі перекриває заборгованість перед колгоспом: за однією розпискою — сто тисяч, а за другою — аж двісті тисяч карбованців!

Отже, оперативні працівники, повернувшись із Каунаса не з порожніми руками, поспішили зустрітися з автором тих цидулок, щоб почути його пояснення.

Ця пам'ятна своєю трагічністю зустріч відбулася вранці. Голова колгоспу саме «роздавав наряди» керівникам бригад і ферм, коли в двері постукався наряд міліції та ще двоє понятих. Як розповідають учасники цієї операції, голові колгоспу запропонували негайно повернути до колгоспної каси видані «Спіндулісом» гроші. У Марченка затремтіло підборіддя. Він витягнув з кишені портмоне і зневажливо кинув його на стіл.

— Ось усе, що я маю. Можете взяти.

Там були, порівнюючи з боргами, копійки. Попросили відкрити сейф. Марченка аж пересмикнуло.

— Не дозволю,— процідив і став білішим од паперу, на якому оперативники збиралися писати протокол обшуку. Далі скочив до дверей, витягнув з бокової кишені пістолета і прохрипів:

— Ні з місця!

Тепер уже й оперативники збентежилися.

— Схаменіться, Олександре Михайловичу! — благально почав один з них, І. Пархомчук.— У нас же, як і у вас: сім'я, діти...

Хотів вгамувати, заспокоїти голову. Але холодне дуло смерті пришпилило оперативника, веліло не ворушитися. Ця мить переросла у вічність. Марченко посинілою від перенапруги правицею підніс призначену, можливо, комусь іншому смерть до своєї скроні і — гримнув постріл.

Отак жив чоловік, ще годину тому командував іншими, вказував, що кому робити...

Його поховали. А з ним і відповіді на численні запитання. Якщо експертиза засвідчить, що розписки, які подали «спідулісівці», написані саме Марченком, то постане друге запитання: як вони писалися — добровільно чи примусово? Якщо добровільно, то значить брав ті суми. А за такою відповіддю навздогін ще одне запитання: де він їх подів? Вірогідніше, що коли б оті гроші в нього були, нехай навіть десь у найпотаємнішому місці, то він віддав би їх швидше, ніж життя. Бо ж кожному відомо: на тому «континенті», до якого він вирішив перебратися, гроші не ходять.

Відповіді на всі ті важкі питання належить шукати слідству. Проте знаходити їх устократ важче, якщо слідчий, ще не розпочавши роботу, вже має свої непохитне переконання. Справа Марченка випала начальникові слідчого відділення Радомишльського РВВС майору міліції А. Капеляну. Він сказав, що до неї ще не приступав, але, на його думку, до трагедії призвели не стільки дії Марченка, скільки перевірки тих дій. Одні, мовляв, перевіряють, другі — перепровіряють. От і не витримав чоловік, не в усіх нерви міцні... Дивно тільки, чого це чоловік з такими ніжними нервами та носив у кишені зарядженого пістолета? Хоча це, як відомо, навіть далеким від міліції, заборонено законом. А може, це таке собі безневинне хобі? Адже в Марченка на початку року одного пістолета, замаскованого під запальничку, міліція вилучила. А це вже другий — підлаштований під вітчизняні патрони «Вальтер».

Де він їх брав, тепер уже також сказати нікому. Марченко й цю таємницю забрав із собою в могилу. Однак деякі «таємниці» можна з'ясувати. Хоча б, скажімо, продаж автомобіля.

У червні 1990 року колгосп купив автомобіля УАЗ-452, а в грудні, «за рішенням загальних зборів колгоспу» (протокол — зверніть увагу — від 17.02.91 р. № 1), дозволено продати не його членові, а працівникові Радомишльського РВВС. Щоправда, прізвища цього щасливця не названо. Виторгували за ту машину 3180 карбованців. Оціночного акта чомусь не складали. А може, ще складуть, як зварганили були рішення зборів — аж через два місяці після того, як продали й могорич випили? Та невже серед членів колгоспу не знайшлося охочих і собі купити за таку безцінь автомобіля, що вирішили «збути» його якомусь інкогніто від райвідділу внутрішніх справ?

Може, саме це, а мо', й ще дещо стало завадою на шляху неупередженого розслідування?

А воно так потрібне. Люди повинні знати істину.

Володимир ІЛЬЧЕНКО,
Іван ІЛЬЧЕНКО.
Житомирська область.

З пошти редакції

ЧЕРЕЗ ТАКИХ І РОЗВАЛИЛОСЬ...

Розумію почуття тих, хто втратив довір'я до комуністів, яке розчарування охопило їх тепер, після всього, що сталося. Але ж не можна закреслити те хороше, що було в нашому житті, не забуваються вчинки справжніх комуністів. Пригадую тяжкі часи становлення Радянської влади на селі, коли комуністи намагалися не посоромити своєї честі.

...Мені було неповних чотирнадцять літ, зима 1936 року виявилася дуже морозною. Палити в печах селянам нічим: ні дров, ні вугілля в той час не було. Ні взутись, ні одягнутись — теж. У колгоспі оголосили, щоб усі, хто може, вийшли на заготівлю соломи для палива колгоспникам. Голова правління колгоспу «Переможець» села Піщаний Брід Олександрійського району Іван Біленко суворо попередив, щоб солому завозили у першу чергу багатодітним сім'ям та вдовам. А йому, бухгалтерові і бригадирові — в останню. Це тільки маленький штрих з життя тих далеких часів, але запам'ятався він мені на все життя. Такими, вважаю, і повинні бути справжні комуністи. Такими і були ті, хто дбав передусім про народ, а не про себе. А в наш час серед керівників-комуністів розвелося багато шкурників, які пильнували, щоб ухопити собі кращий шматок від спільного пирога. Ось такі горекомуністи і заплямували всю партію, що й призвело до її розвалу.

С. ТРИМБАЧ.
Олександрія Кіровоградської області.

КУПУЙ, СКІЛЬКИ З'ЇСИ

Тепер часто говорять про те, що нам загрожує голод. Він страшний сам по собі, а крім того становить велику загрозу нашій незалежності. Тож слід задуматись, як ми поводимось із хлібом, та й з іншими харчами. Жадібно хапаємо побільше, псуємо хліб, дозволяємо йому зацвітати і викидаємо в сміття. Це ж великий гріх!

А в магазинах не завжди купиш половинку чи четвертинку хліба. Треба вчитися купувати хліба стільки, скільки з'їси. Та ще варто керівникам хлібопекарень подумати над тим, щоб випікати буханці менші за розміром. Це теж було б зручніше для нас, покупців.

В. МАТЕУШ.
Хмельницький.

ЯКБИ Ж ТО ВСІ...

Здається мені, що найголовнішими дійовими особами нашого часу є працівники торгівлі. Тепер товарознавець, продавець, робітник зі складу готової продукції мають більшу повагу, ніж академік. Бо в кожного з них є потрібні люди, і замість того, щоб продати товар звичайному покупцеві, вони його приховують для своїх людей. Якби в чергах стояли всі, то, може, щось швидше робилося б для поліпшення нашого сьогодення...

В. ГОЛОСОВА.
Димер Київської області.

ЖИВЕМО КОМУНОЮ...

Ми, мешканці будинку № 14/51, що на вулиці Салютній у Києві, вже понад десять років листуємося з владоможцями різних рівнів — від Радянської районної до Верховної Ради України включно. Просимо допомогти поліпшити наші житлові умови, і всі ці десять років наші прохання — як об стіну горохом.

Свого часу наш будинок одержав статус так званого «маневрового житлового фонду»: люди тут мали б жити тимчасово. А ми вже терпимо в ньому муки по 20—25 років. Живемо комуною: в кожній квартирі по 3-4 сім'ї, тобто по 8—10 чоловік. Кімнатки маленькі, площею 10—12 квадратних метрів, а в них — по 3—4 мешканці. Кухня — така сама малесенька — на всіх одна. До того ж вона має служити всім і ванною, бо ні ванної кімнати, ні навіть гарячої води в усьому будинку немає. Уявляєте, як можна хоча б дітей помити в тазику? Якщо до цього додати, що й туалет на всіх один, і що перш ніж бігти в чергу до магазину, треба вистояти тут у черзі, то, напевне, всякий зможе уявити, який у нас «комунальний рай».

Ще з 1985 року керівники Київського міськжитлоуправління і Радянського райвиконкому безперервно обіцяють нам, що будинок незабаром буде поставлено на капітальний ремонт, а нас з нього відселять, але спливають роки, а все залишається по-старому. Спитати б цих «добродіїв»: чому вдаються до обману людей? Пожили б вони в такій комуні!

А. Капітанчук, Терещенко, Микитюк, Титарчук, Наливайко та інші — всього 30 підписів.
Київ.

Указ Президії Верховної Ради України

ПРО ВНЕСЕННЯ ДОПОВНЕНЬ І ЗМІН ДО УКАЗУ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇ ВІД 29 ЛИПНЯ 1991 РОКУ «ПРО ПОСИЛЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕНН НОРМ ТА СТАНДАРТІВ, ЩО ВІДНОСЯТЬСЯ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬ

Президія Верховної Ради України **постановляє:**

Внести до Указу Президії Верховної Ради Української РСР від 29 липня 1991 року «Про посилення відповідальності за порушення правил, норм та стандартів, що відносяться до забезпечення безпеки дорожнього руху», доповнення і зміни, виклавши його в такій редакції:

«УКАЗ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про посилення відповідальності за порушення правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху

З метою посилення відповідальності за порушення правил дорожнього руху, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху і дальшого вдосконалення законодавства України, Президія Верховної Ради України **постановляє:**

Внести доповнення і зміни до таких законодавчих актів України:

І. У Кодексі Української РСР про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради України, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122; 1985 р., № 17, ст. 415, № 24, ст. 553, № 44, ст. 1056; 1986 р., № 15, ст. 326, № 27, ст. 539, № 52, ст. 1057; 1987 р., № 12, ст. 226, № 25, ст. ст. 453, 454, № 35, ст. 674, № 49, ст. 1009, № 50, ст. 1016; 1988 р., № 33, ст. 808, № 52, ст. 1184; 1989 р., № 19, ст. 182, № 22, ст. 236, № 49, ст. 673; 1990 р., № 5, ст. ст. 59, 60, № 12, ст. 194, № 18, ст. 278, № 20, ст. 313, № 22, ст. 367, № 34, ст. 501).

1. Доповнити Кодекс статтями 121¹, 122², 124¹, 128¹ такого змісту:

«Стаття 121¹. Експлуатація водіями транспортних засобів, номери агрегатів яких не відповідають записам у реєстраційних документах

Експлуатація водіями транспортних засобів, номери агрегатів яких не відповідають записам у реєстраційних документах, —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі до ста карбованців».

Експлуатація водіями транспортних засобів, номери агрегатів яких підроблені,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від ста до трьохсот карбованців».

«Стаття 122². Невиконання водіями вимог про зупинку, залишення місця дорожньо-транспортної пригоди

Невиконання водіями вимог працівника міліції про зупинку транспортного засобу, а також залишення ними на порушення встановлених правил місця дорожньо-транспортної пригоди, причетними до якої вони є,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі до двохсот карбованців.

Повторне протягом року вчинення одного з порушень, передбаченого частиною першою цієї статті,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від двохсот до п'ятисот карбованців або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів строком на один рік».

«Стаття 124¹. Ненадання транспортних засобів працівникам міліції та медичним працівникам

Ненадання службовими особами підприємств, установ, організацій і громадянами транспортних засобів, що їм належать, працівникам міліції та медичним працівникам у встановлених законом невідкладних випадках —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі до п'ятдесяти карбованців».

«Стаття 128¹. Порушення або невиконання правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, невиконання припису про усунення порушень таких правил, норм і стандартів

Порушення або невиконання правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, в підприємствах, установах та організаціях при проектуванні, реконструкції та ремонті шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд, при розробці та впровадженні генеральних планів, проектів планування і забудови населених пунктів, а також невиконання припису державної автоінспекції про усунення порушень правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, —

тягне за собою накладення штрафу на службових осіб у розмірі від ста до двохсот карбованців».

2. Статті 121, 122¹, 123, 124, 126, 128, 139, 140 викласти в такій редакції:

«Стаття 121. Порушення водіями правил експлуатації транспортних засобів, правил користування ременями безпеки або мотошоломами

Керування водіями транспортними засобами, що мають несправності гальмової системи або рульового управління, або переобладнаними без відповідного дозволу, або незареєстрованими в установленому порядку, або такими, що не пройшли державного технічного огляду, —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі тридцяти карбованців.

Порушення водієм правил користування ременями безпеки або мотошоломами —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі тридцяти карбованців.

Керування транспортним засобом без номерного знаку або з номерним знаком, що не належить цьому засобу чи не відповідає вимогам стандарту, або з умисно прихованим номерним знаком —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі до трьохсот карбованців.

Під транспорними засобами в статтях 121—128, частинах перших і других статей 129, 130 і 131, статті 132 цього Кодексу слід розуміти всі види автомобілів, трактори та інші самохідні машини, трамваї і тролейбуси, а також мотоцикли та інші механічні транспортні засоби».

«Стаття 122¹. Участь водіїв мотоциклів та інших транспортних засобів у групових пересуванні, зупинці та стоянці

Участь водіїв мотоциклів та інших транспортних засобів у групових (більше двох) пересуванні, зупинці чи стоянці, що створює перешкоди дорожньому руху або погрозу безпеці руху у містах та інших населених пунктах, —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців або позбавлення права керування транспортними засобами на строк до шести місяців.

Ті самі порушення, що спричинили створення аварійної обстановки, —

тягнуть за собою накладення штрафу на водіїв у розмірі від ста до двохсот карбованців або позбавлення права керування транспортними засобами на строк до одного року».

«Стаття 123. Порушення водіями транспортних засобів правил проїзду залізничних переїздів

В'їзд водіїв на залізничний переїзд на заборонний сигнал світлофора або жест регулювальника чи чергового по переїзду при закритому шлагбаумі або коли до переїзду наближається поїзд —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі до трьохсот карбованців.

Порушення, передбачені частиною першою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки, а так само вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за таке ж порушення—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі до чотирьохсот карбованців або позбавлення права керування транспортними засобами на строк до одного року».

«Стаття 124. Порушення водіями правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових споруд чи іншого майна

Порушення водіями транспортних засобів правил дорожнього руху, передбачені статтями 121, 122 і 123 цього Кодексу, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових та інших споруд або іншого майна, —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі ста карбованців або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від трьох до шести місяців.

Інші порушення правил дорожнього руху, крім передбачених статтями 121, 122, 123, частинами першою і другою статті 130, частиною першою і другою статті 131 цього Кодексу, що спричинили ті самі наслідки, —

тягнуть за собою накладення на водіїв штрафу в розмірі п'ятдесяти карбованців».

«Стаття 126. Керування транспортними засобами особами, які не мають права керування

Керування транспортними засобами особами, які не мають права керування цими засобами, або передача керування транспортним засобом особі, яка не має права керування, —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців.

Ті самі порушення, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових та інших споруд чи іншого майна, а так само повторне протягом року вчинення одного з порушень з числа передбачених частиною першою цієї статті, —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від ста до двохсот карбованців.

Керування транспортними засобами особами, які не мають при собі посвідчення на право керування транспортними засобами або дорожнього (маршрутного) листа та документів на вантаж, що перевозиться (за винятком власників індивідуальних транспортних засобів), або доручення на право керування чи розпорядження транспортним засобом, —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі до тридцяти карбованців».

«Стаття 128. Випуск на лінію транспортних засобів, технічний стан яких не відповідає встановленим вимогам

Випуск на лінію транспортних засобів, технічний стан і обладнання яких не відповідає вимогам стандартів, правил дорожнього руху і технічної експлуатації, переобладнаних без відповідного дозволу, не зареєстрованих у встановленому порядку або таких, що не пройшли державного технічного огляду, —

тягне за собою накладення штрафу на керівників підприємств, установ, організацій або інших службових осіб, відповідальних за технічний стан, обладнання, експлуатацію транспортних засобів, у розмірі від ста до двохсот карбованців».

«Стаття 139. Пошкодження шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд і технічних засобів регулювання дорожнього руху

Пошкодження шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд або технічних засобів регулювання дорожнього руху, самовільне знімання і встановлення технічних засобів регулювання чи створення інших перешкод для дорожнього руху, в тому числі забруднення шляхового покриття, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян у розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців і на службових осіб — від ста до двохсот карбованців.

Стаття 140. Порушення правил утримання шляхів, невжиття заходів щодо своєчасної заборони або обмеження руху чи позначення на дорогах місць провадження робіт

Порушення правил утримання шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд, невжиття заходів щодо своєчасної заборони або обмеження руху при виникненні умов, які загрожують безпеці руху, або неприйняття своєчасних заходів по відновленню безпечних умов для руху —

тягнуть за собою накладення штрафу на службових осіб у розмірі від ста до двохсот карбованців.

Порушення службовими особами визначеного порядку: погодження з державною автоінспекцією маршрутів руху транспортних засобів загального користування або транспортних засобів, що перевозять вибухові, радіоактивні, сильнодіючі, отруйні речовини; встановлення у безпосередній близькості від шляху транспарантів, плакатів; обладнання шляхів технічними засобами організації дорожнього руху; переобладнання транспортних засобів та встановлення на них спеціальної світлової і звукової сигналізації; перевезення небезпечних великовагових і великогабаритних вантажів; буксирування механічних транспортних засобів; проведення на шляхах масових заходів; провадження будь-яких робіт на шляхах; виготовлення проектної документації на будівництво, реконструкцію і ремонт шляхів, залізничних переїздів та інших шляхових споруд, проектів генеральних планів, планування та забудови населених пунктів, —

тягне за собою накладення штрафу на службових осіб у розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців.

Невстановлення передбачених нормативами познавальних знаків на шляхах про проведення робіт, залишені на шляху дорожні машини, будівельні матеріали, конструкції, а так само неусунення після закінчення робіт перешкод і неприведення дороги в стан, що гарантує безперешкодний і безпечний рух транспортних засобів та пішоходів, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян у розмірі від двадцяти до п'ятдесяти карбованців і на службових осіб — від ста до двохсот карбованців».

3. У статті 122:

в абзаці другому частини першої слова "десяти карбованців" замінити словами «від тридцяти до ста карбованців»;

у частині другій:

в абзаці першому виключити слова «а також невиконання водієм вимог працівника міліції про зупинення транспортного засобу»;

в абзаці другому слова «від двадцяти до п'ятдесяти карбованців» замінити словами «від ста до двохсот карбованців».

4. Абзац другий статті 125 доповнити словами «або накладення штрафу в розмірі до тридцяти карбованців».

5. У статті 127:

в абзаці другому частини першої слова «п'яти карбованців» замінити словами «до двадцяти карбованців»;

у частині другій:

абзац перший доповнити словами «або особами, які перебувають у стані сп'яніння»;

в абзаці другому слова «від десяти до тридцяти карбованців» замінити словами «від п'ятдесяти до ста карбованців».

6. Частину першу статті 129 замінити двома частинами такого змісту:

«Допуск до керування транспортними засобами водіїв, які перебувають у стані сп'яніння, —

тягне за собою накладення штрафу на керівників підприємств, установ, організацій або інших службових осіб, відповідальних за допуск водіїв до керування транспортними засобами, у розмірі від двохсот до п'ятисот карбованців.

Допуск до керування транспортними засобами осіб, які не мають права на керування транспортними засобами. —

тягне за собою накладення штрафу на керівників підприємств, установ, організацій або інших службових осіб, відповідальних за допуск водіїв до керування транспортними засобами, у розмірі від ста до трьохсот карбованців».

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою.

7. У статті 130:

абзац другий частини першої викласти в такій редакції:

«тягн
дення ш
двохсот
бованці
ва керу
транспор
від одн
ків»;
части
такій ре
«Ті с
бою, ян
рування
бами, а
року пі
міністра
таке ж
тягну
ня штр
двохсот
ців або
права к
ми тран
строк в
ків»;
8. У
в аб
першої
бован
«ві
карбова
в аб
другої
бованці
«від д
карбова
9. В
ни дру
«від д
карбова
ми «від
бованці
10. У
у ча
цифри
тина п
мінити
цифрам
ни перш
у час
у пу
«части
статтям
126, ча
127, ст
перш
словам
ною др
тями 1
першо
частин
статтям
ми пер
129»;
пунк
редакц
«3)
вопору
частина
третьо
першо
ми 1
третьо
першо
дексу,
жавної
ції, як
звання
11.
статей
частин
слова
га ста
вами і
тя ста
12.
ті 235
276, с
ри «ч
ті 129
цифра
і друг
13.
«речо
нити
техніч
ристо
викона

м. К

…резидії Верховної Ради України

…І ЗМІН ДО УКАЗУ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНСЬКОЇ РСР «ПРО ПОСИЛЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ, …ВІДНОСЯТЬСЯ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ»

…двохсот карбо-
…збавлення пра-
…транспортними
…трок до одного

… Порушення
…ортних засобів
… залізничних

…на залізничний
…боронний сиг-
…або жест ре-
…чи чергового
…при закритому
…коли до пере-
…ться поїзд —
…ою накладення
…мірі до трьох-
…в.

… передбачені
…шою цієї стат-
…нили створен-
…обстановки, а
…ені повторно
… після накла-
…ративного стяг-
… порушення —
…обою накладен-
…розмірі до чо-
…рбованців або
…рава керування
… засобами на
…го року».

…Порушення во-
…дорожнього ру-
…нило пошкод-
…ортних засобів,
…яхів, шляхових
…ого майна

…водіями транс-
…в правил до-
…у, передбачені
…1, 122 і 123
…, що спричини-
…ння транспорт-
…нтажів, шля-
…та інших спо-
…о майна, —
…обою накладен-
…розмірі ста кар-
… позбавлення
…ня транспорт-
…и на строк
…шести місяців.
…ення правил
…руху, крім пе-
…статтями 121,
…тинами першою
…тті 130, части-
… другою статті
…ексу, що спри-
… наслідки, —
…обою накладен-
…трафу в розмі-
…карбованців».

…6. Керування
… засобами осо-
…мають права

… транспортними
…ами, які не ма-
…рування цими
… передача керу-
…ртним засобом
…має права керу-

… собою накла-
… в розмірі від
… ста карбован-

…орушення, що
… пошкодження
… засобів, ван-
…, шляхових та
…чи іншого май-
… повторне про-
…инення одного
…числа передба-
…ю першою цієї

… собою накла-
… в розмірі від
…т карбованців.
… транспортними
…ами, які не ма-
… посвідчення на
…ня транспортни-
…або дорожнього
… листа та доку-
…таж, що пере-
…винятком влас-
…уальних транс-
…в), або дорученя на право керування чи розпорядження транспортним засобом, —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі до тридцяти карбованців».

«Стаття 128. Випуск на лінію транспортних засобів, технічний стан яких не відповідає встановленим вимогам

Випуск на лінію транспортних засобів, технічний стан і обладнання яких не відповідає вимогам стандартів, правил дорожнього руху і технічної експлуатації, переобладнаних без відповідного дозволу, не зареєстрованих у встановленому порядку або таких, що не пройшли державного технічного огляду, —

тягне за собою накладення штрафу на керівників підприємств, установ, організацій або інших службових осіб, відповідальних за технічний стан, обладнання, експлуатацію транспортних засобів, у розмірі від ста до двохсот карбованців».

«Стаття 139. Пошкодження шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд і технічних засобів регулювання дорожнього руху

Пошкодження шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд або технічних засобів регулювання дорожнього руху, самовільне знімання і встановлення технічних засобів регулювання чи створення інших перешкод для дорожнього руху, в тому числі забруднення шляхового покриття, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян у розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців і на службових осіб — від ста до двохсот карбованців.

Стаття 140. Порушення правил утримання шляхів, невжиття заходів щодо своєчасної заборони або обмеження руху чи позначення на дорогах місць провадження робіт

Порушення правил утримання шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд, невжиття заходів щодо своєчасної заборони або обмеження руху при виникненні умов, які загрожують безпеці руху, або неприйняття своєчасних заходів по відновленню безпечних умов для руху —

тягнуть за собою накладення штрафу на службових осіб у розмірі від ста до двохсот карбованців.

Порушення службовими особами визначеного порядку: погодження з державною автоінспекцією маршрутів руху транспортних засобів загального користування або транспортних засобів, що перевозять вибухові, радіоактивні, сильнодіючі, отруйні речовини; встановлення у безпосередній близькості від шляху транспарантів, плакатів; обладнання шляхів технічними засобами організації дорожнього руху; переобладнання транспортних засобів та встановлення на них спеціальної світлової і звукової сигналізації; перевезення небезпечних великовагових і великогабаритних вантажів; буксирування механічних транспортних засобів; проведення на шляхах масових заходів; провадження будь-яких робіт на шляхах; виготовлення проектної документації на будівництво, реконструкцію і ремонт шляхів, залізничних переїздів та інших шляхових споруд, проектів генеральних планів, планування та забудови населених пунктів, —

тягне за собою накладення штрафу на службових осіб у розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців.

Невстановлення передбачених нормативами познавальних знаків на шляхах про проведення робіт, залишені на шляху дорожні машини, будівельні матеріали, конструкції, а так само неусунення після закінчення робіт перешкод і неприведення дороги в стан, що гарантує безперешкодний і безпечний рух транспортних засобів та пішоходів, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян у розмірі від двадцяти до п'ятдесяти карбованців і на службових осіб — від ста до двохсот карбованців».

3. У статті 122:

в абзаці другому частини першої слова «десяти карбованців» замінити словами «від тридцяти до ста карбованців»;

у частині другій:

в абзаці першому виключити слова «а також невиконання водієм вимог працівника міліції про зупинення транспортного засобу»;

в абзаці другому слова «від двадцяти до п'ятдесяти карбованців» замінити словами «від ста до двохсот карбованців».

4. Абзац другий статті 125 доповнити словами «або накладення штрафу в розмірі до тридцяти карбованців».

5. У статті 127:

в абзаці другому частини першої слова «п'яти карбованців» замінити словами «до двадцяти карбованців»;

у частині другій:

абзац перший доповнити словами «або особами, які перебувають у стані сп'яніння»;

в абзаці другому слова «від десяти до тридцяти карбованців» замінити словами «від п'ятдесяти до ста карбованців».

6. Частину першу статті 129 замінити двома частинами такого змісту:

«Допуск до керування транспортними засобами водіїв, які перебувають у стані сп'яніння, —

тягне за собою накладення штрафу на керівників підприємств, установ, організацій або інших службових осіб, відповідальних за допуск водіїв до керування транспортними засобами, у розмірі від двохсот до п'ятисот карбованців.

Допуск до керування транспортними засобами осіб, які не мають права на керування транспортними засобами, —

тягне за собою накладення штрафу на керівників підприємств, установ, організацій або інших службових осіб, відповідальних за допуск водіїв до керування транспортними засобами, у розмірі від ста до трьохсот карбованців».

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою.

7. У статті 130:

абзац другий частини першої викласти в такій редакції:

«тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від двохсот до чотирьохсот карбованців або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів на строк від одного року до двох років»;

частину другу викласти в такій редакції:

«Ті сам[illegible] дії, [illegible]чинені особою, як[illegible] права керування [illegible]нними засобами, або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за таке ж порушення, —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від двохсот до п'ятисот карбованців або позбавлення водіїв права керування всіма видами транспортних засобів на строк від двох до трьох років»;

8. У статті 131:

в абзаці другому частини першої слова «двохсот карбова[illegible]» заміни[illegible] [illegible]ловами «ві[illegible] [illegible]хсот до [illegible]ьохсот карбованців»;

в абзаці другому частини другої слова «двохсот карбованців» замінити словами «від двохсот до трьохсот карбованців».

9. В абзаці другому частини друг[illegible] стат[illegible] 132 слова «від два[illegible]и [illegible] п'ятдесяти карбованців» замінити словами «від п'ятдесяти до ста карбованців».

10. У статті 222:

у частині першій слова і цифри «статті 121—128, частина перша статті 129» замінити відповідно словами і цифрами «121—128^1, частини перша і друга статті 129»;

у частині другій:

у пункті 2 слова і цифри «частиною другою статті 122, статтями 122^1, 123, 124, 126, частиною другою статті 127, [illegible] 128 [illegible] частиною перш[illegible] статті 1[illegible] замінити словами і цифрами [illegible] «частиною другою статті 121^1, статтями 122—124, частинами першою і другою статті 126, частиною другою статті 127, статтями 128, 128^1, частинами першою і другою статті 129»;

пункт 3 викласти в такій редакції:

«3) за адміністративні правопорушення, передбачені частинами першою, другою і третьою статті 121, частиною першою статті 121^1, статтями 124^1, 125, частиною третьою статті 126, частиною першою статті 127 цього Кодексу, — працівники державної автомобільної інспекції, які мають спеціальні звання».

11. У частинах перших статей 226 і 227, пункті 3 частини другої статті 255 слова і цифри «частина друга статті 129» замінити словами і цифрами «частина третя статті 129».

12. У частині п'ятій статті 235, частині другій статті 276, статті 286 слова і цифри «частиною першою статті 129» замінити словами і цифрами «частинами першою і другою статті 129».

13. Статтю 251 після слів «речовими доказами» доповнити словами «показаннями технічних приладів, які використовуються при нагляді за виконанням правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху».

14. У пункті 2 частини другої статті 255 слова і цифри «частина перша статті 129» замінити словами і цифрами «частини перша і друга статті 129».

15. У частині першій статті 258 виключити слова і цифри «121, частиною першою статті 122, статтею 125, частиною першою статті 127».

16. Доповнити статтю 265 частиною шостою такого змісту:

«При вчиненні порушень, передбачених частинами першою і третьою статті 121, частинами першою і другою статті 130, частинами першою і другою статті 131 цього Кодексу, працівник державної автоінспекції вилучає номерні знаки транспортного засобу або затримує транспортний засіб і доставляє його для тимчасового зберігання на спеціальному майданчику чи стоянці до усунення порушення. При цьому робиться відповідний запис у протоколі про адміністративне правопорушення і про огляд транспортного засобу. Порядок затримання, доставки і зберігання номерних знаків та транспортних засобів визначається Міністерством внутрішніх справ України».

17. У частині третій статті 306 слова і цифри «121, частиною першою статті 122, статтею 125, частиною першою статті 127 цього Кодексу, воно оформляється способом, встановлюваним відповідно Міністерством внутрішніх справ СРСР» замінити словами і цифрами «125, частиною першою статті 127 цього Кодексу, воно оформляється способом, встановленим відповідно Міністерством внутрішніх справ України».

18. Частину другу статті 307 після слів «дрібне хуліганство» доповнити словами «або порушили правила, норми і стандарти, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху».

19. У статті 321:

частину першу доповнити словами «Якщо зазначені особи, які позбавлені спеціального права, ухиляються від здачі документа, який посвідчує це право, то строк позбавлення його спеціального права обчислюється з дня здачі або вилучення такого документа»;

частину другу доповнити словами «Вилучене посвідчення водія транспортного засобу повертається особі, яку було позбавлено права керування транспортними засобами, після проходження нею перевірки знань правил дорожнього руху у державній автомобільній інспекції».

II. У Кримінальному кодексі Української РСР:

1. В абзаці другому частини першої статті 215 слова «до трьохсот карбоваців» замінити словами «до двох тисяч карбованців».

2. В абзаці другому частини першої статті 215^1 слова «трьохсот карбованців» замінити словами «до трьох тисяч карбованців».

3. В абзаці другому статті 215^2 слова «від ста до трьохсот карбованців» замінити словами «від трьохсот до двох тисяч карбованців».

4. В абзаці другому частини першої статті 215^3 слова «до ста карбованців» замінити словами «до трьох тисяч карбованців».

5. В абзаці другому статті 215^4 слова від ста до трьохсот карбованців» замінити словами «від трьохсот до двох тисяч карбованців».

III. Цей Указ ввести в дію з моменту його опублікування в газеті «Голос України».

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ, 15 листопада 1991 року.

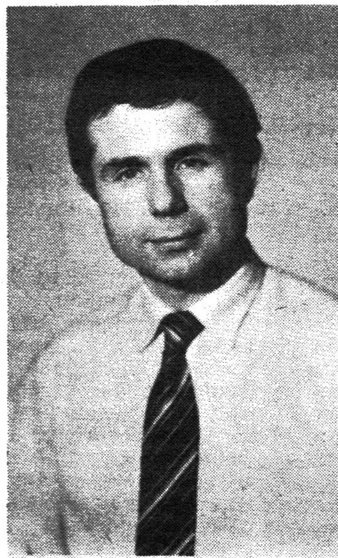

Мій фах — філологія, що грецькою означає «люблю слово». Люблю, отже, шаную, плекаю, лелію, бережу, захищаю, не кидаю на вітер, не брешу. Таке моє професійне кредо.

ЩИРІСТ… НЕБЕЗ…

Слово — найтонший інструмент людського мислення, безцінний дар природи; рівень володіння ним є важливим показником розвиненості інтелекту.
І водночас це ген культури, матерія душі народу.
Слово вчить і кличе, коле і пестить, підносить і очищає, воно може бути кувалдою і струною, кастетом і опахалом, тавром і знаменом.
Спочатку було Слово. Усе через Нього повстало. І ніщо, що повстало, не повстало без Нього. І життя було в Нім, а життя було Світлом людей.
Слово є знаряддям праці для будь-якого фахівця, надто для інтелігента.
Це засіб розбудови незалежної України.
Народ мислить, отже, існує.
Дбає про свій інтелектуальний інструмент, то й живе заможно й щасливо.

А ТЕ…
бе…
мо…
тончена …
ронний …
груба й н…
бата розб…
Чого ва…
во? Що …
Можна об…
лотником …
личуть …
зневажити…
національ…
не почер…
Лицар-Б…
чуби шас…
раїв-бюро…
гру в па…
Можна по…
ти. Можн…
прийти. А…
конферен…
писати у…
закони, …
зійшовши…
не почув…
і не терз…
Слово …
тило свій…
ратив, …
вже нічо…
даруйте, …
каємо на …
ніхто не …
розуму ч…
Нас д…
чали до …
фальшу, …
ву нової …
ності—бе…
стрюків і…
повий з…

«Правда»…
ВІСТІ. Ч…
рість «п…
душевна …
яка слово…
цит», ні…
прилавка,…
чистим сл…
розмивал…
лися по…
жувалися…
нувався …
ності до …
гри в бо…
ся «сло…
Щирість …
Вірус …
нашу мо…
буті. Г…
газетним …
ФІЦИТ …
ДОВІР'Я,…
Р'Я. Вже…
чоловіка: …
совісті», …
ся: «Лімі…
шепче …
графік …
відповіда…
хувати …
Вже син …
воджу до…
няте мно…
перекону…
зувати си…
Змішу…
ладнуєть…
тема, ни…
ції — і …
зуміти н…
тонші по…
ка, Фра…
ки, від…
джерел …
мості і в…
Тарас мі…
на світі У…
Трагед…
дей люд…
суспільст…
дова. Мі…
колоніаль…
згубним …
духовного…
би, так …
розколол…
сійськом…
точніше …
Гримаса …
ності, як…
катурист,…
вузол я…
ків. Імп…
відчужен…
містом і …
ництвом …

 ГОЛОС України

...ької РСР ...равил, ...руху»

...собою накла-
...в розмірі від
...тирьохсот кар-
...озбавлення пра-
...всіма видами
...засобів на строк
...ку до двох ро-

...угу викласти в

...вчинені осо-
...права ке-
...ними засо-
...торно протягом
...накладення ад-
...о стягнення за
...ення, —
...собою накладен-
...в розмірі від
...тисот карбован-
...авлення водіїв
...ння всіма вида-
...них засобів на
...х до трьох ро-

...131:
...другому частини
...«двохсот кар-
...словами
...до трьохсот

...другому частини
...«двохсот кар-
...мінити словами
...до трьохсот

...другому части-
...132 слова
...п'тдесяти
...замінити слова-
...сяти до ста кар-

...222:
...першій слова і
...121—128, час-
...статті 129» за-
...відно словами і
...21—128[1], части-
...уга статті 129»;
...другій:
...слова і цифри
...угою статті 122,
..., 123, 124,
...другою статті
...128 частиною
...замінити
...фрами «части-
...статті 121[1], стат-
...24, частинами
...гою статті 126,
...гою статті 127,
..., 128[1], частина-
...другою статті

...икласти в такій

...ністративні пра-
...передбачені
...ршою, другою і
...і 121, частиною
...і 121[1], стаття-
...125, частиною
...і 126, частиною
...і 127 цього Ко-
...ацівники дер-
...обільної інспек-
...ють спеціальні

...стинах перших
...227, пункті 3
...гої статті 255
...н «частина дру-
...» замінити сло-
...ми «частина тре-
...».

...ині п'ятій стат-
...ині другій статті
...86 слова і циф-
...о першою стат-
...нити словами і
...стинами першою
...ті 129».
...251 після слів
...оказами» допов-
...«показаннями
...ладів, які вико-
...при нагляді за
...правил, норм і

стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху».

14. У пункті 2 частини другої статті 255 слова і цифри «частина перша статті 129» замінити словами і цифрами «частини перша і друга статті 129».

15. У частині першій статті 258 виключити слова і цифри «121, частиною першою статті 122, статтею 125, частиною першою статті 127».

16. Доповнити статтю 265 частиною шостою такого змісту:

«При вчиненні порушень, передбачених частинами першою і третьою статті 121, частинами першою і другою статті 130, частинами першою і другою статті 131 цього Кодексу, працівник державної автоінспекції вилучає номерні знаки транспортного засобу або затримує транспортний засіб і доставляє його для тимчасового зберігання на спеціальному майданчику чи стоянці до усунення порушення. При цьому робиться відповідний запис у протоколі про адміністративне правопорушення і про огляд транспортного засобу. Порядок затримання, доставки і зберігання номерних знаків та транспортних засобів визначається Міністерством внутрішніх справ України».

17. У частині третій статті 306 слова і цифри «121, частиною першою статті 122, статтею 125, частиною першою статті 127 цього Кодексу, воно оформляється способом, встановлюваним відповідно Міністерством внутрішніх справ СРСР» замінити словами і цифрами «125, частиною першою статті 127 цього Кодексу, воно оформляється способом, встановленим відповідно Міністерством внутрішніх справ України».

18. Частину другу статті 307 після слів «дрібне хуліганство» доповнити словами «або порушили правила, норми і стандарти, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху».

19. У статті 321:

частину першу доповнити словами «Якщо зазначені особи, які позбавлені спеціального права, ухиляються від здачі документа, який посвідчує це право, то строк позбавлення його спеціального права обчислюється з дня здачі або вилучення такого документа»;

частину другу доповнити словами «Вилучене посвідчення водія транспортного засобу повертається особі, яку було позбавлено права керування транспортними засобами, після проходження нею перевірки знань правил дорожнього руху у державній автомобільній інспекції».

II. У Кримінальному кодексі Української РСР:

1. В абзаці другому частини першої статті 215 слова «до трьохсот карбоваців» замінити словами «до двох тисяч карбованців».

2. В абзаці другому частини першої статті 215[1] слова «трьохсот карбованців» замінити словами «до трьох тисяч карбованців».

3. В абзаці другому статті 215[2] слова «від ста до трьохсот карбованців» замінити словами «від трьохсот до двох тисяч карбованців».

4. В абзаці другому частини першої статті 215[3] слова «до ста карбованців» замінити словами «до трьох тисяч карбованців».

5. В абзаці другому статті 215[4] слова від ста до трьохсот карбованців» замінити словами «від трьохсот до двох тисяч карбованців».

III. Цей Указ ввести в дію з моменту його опублікування в газеті «Голос України».

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК.

...5 листопада 1991 року.

ЩИРІСТЬ СТАЛА НЕБЕЗПЕЧНОЮ

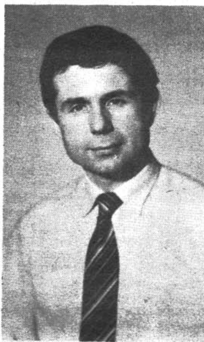

Мій фах — філологія, що грецькою означає «люблю слово». Люблю, отже, шаную, плекаю, лелію, бережу, захищаю, не кидаю на вітер, не брешу. Таке моє професійне кредо.

Слово — найтонший інструмент людського мислення, безцінний дар природи; рівень володіння ним є важливим показником розвиненості інтелекту.
І водночас це ген культури, матерія душі народу.
Слово вчить і кличе, коле і пестить, підносить і очищає, воно може бути кувалдою і струною, кастетом і опахалом, тавром і знаменом.
Спочатку було Слово. Усе через Нього повстало.
І ніщо, що повстало, не повстало без Нього. І життя було в Нім, а життя було Світлом людей.
Слово є знаряддям праці для будь-якого фахівця, надто для інтелігента.
Це засіб розбудови незалежної України.
Народ мислить, отже, існує.
Дбає про свій інтелектуальний інструмент, то й живе заможно й щасливо.

А ТЕПЕР спитаймо себе: чи ж українська мова наша в нас витончена й точна, як електронний скальпель, чи вона груба й незграбна, як щербата розбита сокира?

Чого варте сьогодні слово? Що скоїлося з ним? Можна обізвати людину підлотником — і тебе не викличуть на дуель. Можна зневажити непристойністю національну святиню — і не почервонієш від ляпаса. Лицар Байда не повідтинає чуби шаблюкою зграї шахраїв-бюрократів, що затіяли гру в паперову «дурочку». Можна пообіцяти і не зробити. Можна домовитися й не прийти. А можна збирати конференції, з'їзди, сесії, писати ухвали, резолюції, закони, програми, а, розійшовшися, забути про все, не почуватися зобов'язаним і не терзатися від гризот.

Слово знецінилося, втратило свій моральний імператив, навіть вибачення вже нічого не варті. «Ах, даруйте, забув!..» Усі нарікаємо на слабку пам'ять — ніхто не скаржиться на брак розуму чи сумління.

Нас десятиліттями привчали до пустомолотства й фальшу, культивуючи мову нової історичної спільності—безнаціональних байстрюків і кастратів. Ось типовий заголовок з газети «Правда»: ДЕФІЦИТ СОВІСТІ. Чи ж повіриш у щирість «правди», коли така душевна нещирість автури, яка слово з душком «дефіцит», ніби витягнене з-під прилавка, ставить поряд з чистим словом «совість»? Так розмивалися й спустошувалися поняття, які утверджувалися віками, так руйнувався генофонд духовності до стадії Гамлетової гри в божевілля: залишилися «слова, слова, слова». Щирість стала небезпечною

Вірус фальші геть роз'їв нашу мову калинову і в побуті. Говоримо суконним газетним канцеляритом: ДЕФІЦИТ ДОВІР'Я, ЛІМІТ ДОВІР'Я, КРЕДИТ ДОВІР'Я. Вже жінка шпетить чоловіка: «У тебе дефіцит совісті», а той відбрикується: «Ліміт часу!» Вже юнак шепче дівчині: «Узгодьмо графік побачень», а та, відповідаючи, просить «врахувати фактор моменту». Вже син каже батькові: «Доводжу до твого відома прийняте мною рішення», а той переконує його «проаналізувати ситуацію».

Змішуються стилі, розладнується асоціативна система, нищиться код традиції — і ми перестаємо розуміти нюанси думки, найтонші порухи душі Шевченка, Франка, Лесі Українки, відгороджуємося від джерел національної свідомості і вже дивуємося, що Тарас міг проректи: «Нема на світі України».

Трагедія нерозуміння людей людьми в українському суспільстві реальна й нерядова. Мільйони розмовляють колоніальним суржиком, згубним для розумового й духовного розвитку як особи, так і етносу. Імперія розколола Україну на російськомовну і... двомовну, точніше — на два суржики. Гримаса неотесаної двомовності, як її зобразив карикатурист, — це зв'язані у вузол язики співрозмовників. Імперія внесла мовне відчуження й тертя між містом і селом, між робітництвом і селянством, між

Точка зору

сивоголовим і юним поколіннями. Внучка з дідом, син з матір'ю спілкуються різними мовами — як чужі, як іноземці. Чи це нормально?

Зникає вкорінена в традицію національна ментальність. Цурається індустріальних міст пошанна множина у зверненні до батьків, соромиться велелюддя кличний відмінок, неповторна образна фразеологія все більше ховається по словниках, розмаїті здрібнювально-пестливі форми повтікали до граматики. Бідніє варіативний потенціал індивідуального самовираження. Ось вони, потоптані права людини: ще не німої, але вже без власного голосу, обмеженої, скутої, нездатної до інтелектуальних злетів через убогий запас лексики і її нудотну одноманітність. А словник українських синонімів, обіцяний наукою понад тридцять років тому, ніби й досі під забороною. Подаруймо нарешті його кожному школяреві!

Ми вигадуємо «сервісне обслуговування» й «обмежені ліміти», хоча «сервіс» і є обслуговування, а «ліміт» і є обмеження. Ми плутаємо барву з фарбою й тяганину з волокитою (залицяльником), голодомор з голодуванням і російське з руським, інтелігентів з інтелектуалами і латвійців з латишами, не кожен студент вам пояснить, чим флора відрізняється від фауни і швець від кравця. Газетярі щодня годують нас не їжею, продовольством, харчами чи харчовими продуктами, а продуктами харчування, хоча «продукт» — це результат чогось (праці, епохи, травлення), продукти нашого харчування, пробачте, неїстівні.

Звичайно, ми годні втропати й покручі на штиб «моя твоя помагай» і навіть жести іноземців. Але ми ніколи не збудуємо правової держави за такої культури мислення й спілкування. Чи коли-небудь порозуміються двома суржиками депутати в нашому парламенті? У нас неграмотні закони, що їх кожен може тлумачити так, як захоче, і навіть у Законі про мови є грубі мовні помилки (див. газету «Слово» № 19 за 1990 р. і № 9 за 1991 р.), хоча 8-ма стаття цього Закону й передбачає якусь невизначену й загадкову відповідальність «за публічне приниження чи зневаження, навмисне спотворення української або інших мов в офіційних документах і текстах». Як бачимо, добре застрахували себе законодавці від відповідальності перед Законом: позову на них досі нема. І взагалі жоден суд не захистив ще нашу мову від наруги.

Я хочу спитати вас: чи може бути чинним неграмотний закон? Чи викличе трепетний пієтет юридичний акт, у якому мито названо «пошліною», землевласник— «землеволодільцем», свідомий вчинок — «наміреним діянням»? Чи це закон? Чи ми — держава?

Два застереження. Гляньмо на Японію та Ірландію.

Японці живуть на скелях, але мають добробут, бо в них 15 тисяч консерваторій, що працюють на культуру порозуміння між людьми, і 130 інститутів японської мови, яка вивчається там як знаряддя думки й душа нації, тобто як продуктивний чинник. Ми, українці, живемо на чорноземах, вугіллі й залізній руді, але в нас залишковий принцип для культури як вторинної надбудови і один Інститут мовознавства на всю Україну, та й той ніби десь у підпіллі. І ми маємо те, що маємо, бо скупі й нерозважливі. Японія вкладає кошти в надра МОЗКУ, ми ж тратимо їх на викопування багатств землі, які навіть не можемо довести до ладу, щоб скористатися з них самим. Але газ і нафта вже висмоктані, вугілля вже вигризаємо на таких глибинах, де жарко. І що далі? Пора нарешті зрозуміти, що найбагатші майже незаймані ресурси України — це сіра речовина. А до неї не приступитися з відбійним молотком і лопатою, які значною мірою визначили нашу психологію господарювання.

Далі. Дивно й прикро мені чути, все більше від поважних політиків, що незалежність Україні принесе ковбаса, а не мова. Найбільші демократи, зачувши щось про відродження мови, стали полотніти й цитькати, ніби забувши, що ця ідея була першою зорею, яка освітила рух з драговини застою до національної революції. Кажуть: не час, не дратуйте гусей, спочатку — економіка! Причому бояться не хиб, не прорахунків у мовній політиці, а самої політики і проблеми, від якої, мов страуси, ховають очі в пісок, хоч вона болить, в о л а є, бояться власної безпорадності. Зрозуміти їх можна, коли зважити, що проблемою серйозно не займалася жодна установа, але це зовсім не виправдання того, щоб і надалі щодня перемелював українство русифікаційний млин.

Тож не втішаймося популярною серед народнорадців тезою В. Яворівського: «Буде держава — буде й мова». Це напівправда, яка ще не є істиною, бо так само слушна й протилежна думка: «Буде мова — буде й держава». Рано чи пізно, але за такої умови — неодмінно.

Перспектива стати другою Ірландією, яка здобула незалежність, проте втратила свою мову й за десятки років свободи не виборсалася з цього прокляття, особисто мене як українця не влаштовує. Ірландці, древній кельтський етнос з багатющою культурою, через гнітюче відчуження від самих себе, через тягар спокути чужих гріхів ані в духовній, ані у виробничій сфері досі не стали врівень з Європою, яка про них просто забула: ми ніде не бачимо ані ірландських фільмів, ані машин ірландської марки. Тож не забуваймо нашу сиву мудрість: доки сонце зійде, роса очі виїсть.

Етнос — первинний і вічний, як саме життя. Всю ковбасу з'їдять, трактори й танки рано чи пізно всі підуть на брухт і в плавильню, з одежі через віки залишиться тільки мова малюнків на вишиванках, у комп'ютерах застаріють схеми, але не «Слово про Ігорів похід», не вірші й картини Шевченка, не лик Богоматері, не півні з рушників, не пісні українські. Всі імперії розпадаються. І навіть національні держави спопеляються, мов Фенікс. Оживають же лише тому, що живе народ і його мова.

Віталій РАДЧУК.

Київ.

НА ТРЬОХ КИТАХ

Дещо песимістичні нотатки після перегляду художніх фільмів, представлених на Першому Всеукраїнському кінофестивалі, присвяченому пам'яті Івана Миколайчука

Спираючись на прадавнє уявлення про те, на чому тримається Земля, дозволю собі провести аналогію стосовно кінематографа і визначу ось таких трьох «кінокитів»: драматургію, акторство, режисуру. А в цих коротеньких нотатках, спричинених конкурсною програмою ігрових картин Першого Всеукраїнського кінофестивалю, спробую вирізнити й охарактеризувати деякі тенденції, помічені у фільмовому потоці.

Як відомо, фільм починається зі сценарію. Досить розхожим і навіть заяложеним частим цитуванням є вислів одного з найвизначніших французьких режисерів Рене Клера про те, що ось, мовляв, головне, визначальне зроблено — я написав сценарій. Таким чином, фільм уже готовий, залишилося його зняти на плівку... З огляду на переконання Р. Клера, переважну більшість стрічок, репрезентованих на кінофорумі, знімати не можна було взагалі. І то з простої причини — їх не вибудували на папері у вигляді сценаріїв. Чому? Бо, як правило, над тими сценаріями професіональні кінодраматурги не працювали. Натомість — або ж аматори, або самі режисери постановники, вганяли при такому вторгненні в «печінку сценарного кита» те саме аматорство. Як не прикро писати, але це стосується достатньо знаних режисерів — Л. Осики («Подарунок на іменини» — екранізація оповідань М. Коцюбинського), А. Войтецького («Нині прослався син людський» — екранізація оповідань А. Чехова), О. Муратова («Танго смерті» — екранізація «Санаторійної зони» М. Хвильового)... Ніби наслідуючи цей приклад, так само чинять і молоді режисери: В. Онищенко («Капітан Крокус» — адаптована екранізація казки Ф. Кнорре) та Н. Мотузко («Диво в краю забуття» — екранізація повісті «Петро утеклий» Вал. Шевчука). Як бачите, все це — екранізації. Тобто першооснова, і неабияка, початково була. Та література має свої принципи сюжетоскладання, кінематограф — свої, особливі. А наші режисери-сценаристи, не сумніваюсь — теоретично знаючи цей закон, не знаходять кінодраматургічного еквівалента літературним першоосновам... Мабуть, найміцніший сюжет виявився у стрічці «Гріх», зафільмованій О. Біймою за однойменною п'єсою В. Винниченка. Та цього разу режисер не подолав специфіки вже суто театральної драматургії, хоча виступав співавтором сценарію. А сценаріям оригінальним, за якими, наприклад, В. Іллєнко зняв «Останній бункер», а М. Федюк стрічку «Нам дзвони не грали, коли ми вмирали...» (обидві картини зачіпають донедавна заборонену тему — спротив Української Повстанської Армії московським окупантам) не вистачає, так би мовити, «сюжетної міри». У першому випадку автори сценарію Юрій та Вадим Іллєнки перенасичують сюжет крутими поворотами, яких би вистачило на 3—4 історії, і це збиває глядача з пантелику. У другому — сценаристам В. Портяку та В. Герасим'юку вдається напридумувати подій тільки для третини фільму, а далі ми довго спостерігаємо невмотивовані сновигання героїв на екрані. Не обійшла ця вада і сценарій С. Дяченка та Л. Танюка до стрічки «Голод — 33» (за мотивами роману «Жовтий князь» В. Барки, режисер О. Янчук)...

І в такому разі, найкращим, як на мене, виявився сценарій В. Земляка до фільму В. Денисенка «Совість», знятого й забороненого ще в 60-х роках, і аж тепер, у 1991, включеного до фестивального конкурсу. Драматургія В. Земляка абсолютно професіональна, всі сюжетні ходи мають вмотивований початок і не менше вмотивовану розв'язку, що й вивершує стрічку в цілому.

Причини, які призвели сценарну справу до такого катастрофічного стану, лежать у різних площинах. Але, безумовно, одна з причин та, що на кінофакультеті КДІТМу імені І. Карпенка-Карого зроду не готували сценаристів.

А що, скажіть, будь ласка, грати бідним акторам, коли вготовлені для їхнього виконання ролі драматургічно не вибудовані? Навіть важко буває добрати, де прихована елементарна логіка вчинків того чи того персонажа... На одній із фестивальних прес-конференцій юна журналістка виголосила «джентльменський список» українських акторів, які з'являлися мало не в кожному фільмі, і наївно запитала: а чому не знімають інших? Гадаю, тому, що на братів Бенюків, Б. Ступку, В. Троцюка, К. Степанкова, Р. Недашківську, Н. Сумську чи О. Горбунова кожен режисер може покластися без зайвих клопотів. Ці неабиякі майстри мають хист ліпити образ майже з нічого (сценарного)... Та боляче спостерігати гру «недоглянутих» режисером акторів: вони, як правило, виспівують кожен свою пісню. І частенько повторюються.

Окрім низького й посереднього рівня режисури, яка не бажає відкривати й виховувати нові імена виконавців, до такої занедбаності з акторством не в останню чергу призвело й те, що вже з десяток років вищезгаданий кінофакультет не готував власне кіноакторів. А театральна техніка і специфіка гри, яку прищеплюють студентам на факультеті драми, принципово відрізняється від кінематографічної, що й можна було частенько спостерігати у фестивальних фільмах.

Ну а чому кульгає на обидві ноги режисура? Після нищення українського кінематографа в 70—80-ті роки, на сьогодні так склалося, що, по суті, утворився розрив між тими, кому п'ятдесят або за п'ятдесят, і тими, кому тридцять або ледь за тридцять. Перші ходять майже метрами, та вони, морально нищені й калічені більшовицькою ідеологічною машиною, здається, вже втомилися й не мають для творення фільмів достатньої енергії. А молоді... не перестають подавати надії. Та все вони якось не дотягують до чогось мистецьки вражаючого. Частенько їхні студентські роботи видаються кращими за перші й другі студійні фільми...

І тому складається враження, що три кити під українським ігровим кінематографом розпливаються в різні боки. А колись же вони міцно тримали на собі ту саму Довженкову «Землю».

Володимир ВОЙТЕНКО,
кінокритик.

ДО УВАГИ ВЧЕНИХ ТА СПЕЦІАЛІСТІВ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

За вашими плечима першорядні досягнення в галузі новітніх технологій, ви маєте цікаві розробки та задуми в цій галузі?

АКАДЕМІЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

повідомляє вас про наявність вакансій членів Академії (дійсних членів і членів-кореспондентів АТН України).

Академія технологічних наук України — нове слово у стимулюванні творчої діяльності науковців та прискореного розвитку наукоємних і екологічно чистих технологій.

Академія технологічних наук України працює над розробкою нових високоефективних проектів і програм, сприяє їх впровадженню організаційною, консультативною, експертною та фінансовою підтримкою.

Академія технологічних наук України — новостворений науковий заклад, що постав у нових умовах і працює по-новому. Засновано її 11 липня і зареєстровано в Міністерстві юстиції України.

Академія технологічних наук України об'єднує на добровільних засадах провідних учених-технологів і спеціалістів академічної, вузівської та галузевої науки. Ініціаторами створення нової Академії виступили науковці та виробничники Академії наук України, Спілки наукових та інженерних об'єднань України, Мінвузу України, Міненерго України, ряду великих промислових підприємств та об'єднань: ВО «Завод Арсенал», НВО «Сатурн», ВО «Південмашзавод», АТ «Концерн-Електрон», Української філії Міжнародної паливно-енергетичної асоціації та інш.

Академія технологічних наук України вбачає своє завдання у збагаченні виробничо-технічного потенціалу держави новими досягненнями, відкриттями, розробками в галузі створення наукоємних конкурентоспроможних технологій шляхом особисто здійснюваних її членами наукових досліджень, організації колективних робіт з пріоритетних фундаментальних та прикладних проблем і талановитого наукового керівництва ними. Члени АТН беруть безпосередню участь у підвищенні ефективності народного господарства України, конверсії її оборонних галузей та сприяють залученню держави до міжнародного поділу праці.

Академія технологічних наук України — це незалежна Академія у незалежній державі. Саме тому найважливішою метою нової організації є сприяння впровадженню новітніх технологій у народне господарство України в інтересах відродження її соціально-економічної могутності, примноження духовних цінностей і національного багатства.

Діяльність Академії технологічних наук України будується на засадах демократичного самоврядування, колегіальності керівництва, гласності. Зміцнення та забезпечення більш ефективного використання інтелектуального і науково-технічного потенціалу для виявлення і реалізації передових технологій, що визначають рівень розвитку цивілізації, досягається за рахунок кваліфікованої підготовки вчених-технологів та використання нових форм організації праці наукових і конструкторських колективів, гнучких виробничих структур.

Академія технологічних наук України є колективним членом Міжнародної академії технологічних наук, яка працює під егідою ЮНЕСКО, взаємодіє з багатьма організаціями та громадськими об'єднаннями України, технологічними та науковими академіями, науковими закордонними організаціями. Академія вивчає досвід їх роботи, здійснює обмін науково-технічною інформацією, інформаційними банками розробок і винаходів, забезпечує рекламу вітчизняних розробок і технологій на внутрішньому та світовому ринках.

Академія технологічних наук України здійснює правовий та економічний захист науковців шляхом формування спеціальних наукових, преміальних та соціальних фондів, у тому числі фонду економічної підтримки для тимчасово непрацюючих учених, інженерів, спеціалістів.

АКАДЕМІЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ ПОВІДОМЛЯЄ ПРО ВИБОРИ. Дійсними членами АТН (академіками) обираються вчені та спеціалісти народного господарства, які збагатили науку та практику визначними науковими та практичними досягненнями в галузі новітньої технології.

Членами-кореспондентами Академії технологічних наук України обираються вчені та спеціалісти, які збагатили науку та практику досягненнями першорядного значення в галузі новітніх технологій.

Висунення кандидатів у дійсні члени і члени-кореспонденти Академії технологічних наук України згідно з наявними вакансіями проводиться науковими установами та вищими навчальними закладами, науковими, науково-технічними товариствами, організаціями, підприємствами та установами незалежно від форми власності, членами Академії технологічних наук України.

Увага! Висуваючи кандидатів у дійсні члени і члени-кореспонденти Академії технологічних наук України, необхідно додати такі документи (у двох примірниках):

— подання (рішення колегіального органу про висунення кандидата) з підсумками голосування або лист з необхідним мотивуванням у разі висунення кандидата членом Академії технологічних наук України;

— автобіографію;

— особовий листок з обліку кадрів;

— 3 фотокартки (4,5×6 см);

— копії дипломів про закінчення вузу, про присвоєння звання, вченого ступеня;

— особисту програму робіт або досліджень щодо створення новітніх технологій, які підвищують ефективність народного господарства України та сприяють інтеграції її економіки до світового співтовариства з відповідним техніко-економічним обгрунтуванням.

* * *

Документи надсилати українською або російською мовами до Академії технологічних наук України до 1 грудня 1991 року за адресою: 252207, Київ-207, пр. Академіка Глушкова, 42, АТН України.

Українська академія технологічних наук України чекає вас!

СЕКЦІЇ	КІЛЬКІСТЬ ВАКАНСІЙ	
	Академіків	Членів-кореспондентів
Інформаційні і телекомунікаційні технології	—	4
Фізико-хімічні нанотехнології	1	2
Електроніка і радіотехніка	—	4
Матеріалознавство	1	4
Технології в енергетиці	1	2
Приладобудування та медична техніка	—	3
Технології в машинобудуванні	1	2
Аерокосмічні технології і спеціальні системи управління	—	2
Природоохоронні технології та радіаційна екологія	—	2
Технології біоаграрної, харчової, переробної та легкої промисловості	1	2
Технології в будівництві	1	2
Геотехнології	1	2
Соціально-економічне управління технологіями, підготовка спеціалістів	1	4

Футбол

ДИНАМІВСЬКІ ОБРІЇ

Керівництво футбольного клубу «Динамо» (Київ) провело прес-конференцію, на якій було підбито підсумки сезону. А ще багато говорилося про майбутні матчі київських футболістів у груповому турнірі розиграшу Кубка європейських чемпіонів (нагадаємо, перший з них вдома з португальською «Бенфікою»), про кадрові та інші проблеми популярного спортивного колективу.

На запитання журналістів відповідав технічний директор клубу **Володимир Веремєєв:**

— Наша команда фінішувала в чемпіонаті країни п'ятою. Цим результатом у цілому задоволені. Адже наші молоді гравці пройшли гарну школу, набули певного турнірного досвіду. Вже визначився й кістяк колективу, який найближчим часом зможе досить успішно виступати на міжнародному рівні. До речі, це підтвердили весняні матчі з «Барселоною», з якою доля нас звела знову в розиграші Кубка європейських чемпіонів, з датським «Брондбю». а вдома з московськими командами — «Торпедо», «Спартак», ЦСКА.

— Як готуватиметеся, до поєдинків Кубка чемпіонів? Що робитимете далі?

— Ми вже зіграли матч Кубка країни з охтирським «Нафтовиком» — чемпіоном України. В п'ятницю на такому ж рівні зустрінемося з мінчанами. Домовилися з ними, що поміряємося силами в Києві. Матч-відповідь пройде вже наступного року, до 25 березня.

Після 27 листопада у цей день, як відомо, прийматимемо португальську «Бенфіку» плануємо виїхати на одну-дві товариські зустрічі за кордон. Після цього вирушимо до Праги на перше побачення в рамках Кубка чемпіонів із «Спартою».

Успішно вписався до складу київського «Динамо» колишній львів'янин Володимир Шаран (на передньому плані).
Фото Миколи БОЧКА.

Потім колектив піде у відпустку. До тренувань станемо одразу після Нового року. 5—6 січня в німецькому місті Штутгарті на нас чекає участь у турнірі з міні-футболу за Кубок «Мерседеса». А 18—22 січня плануємо комерційний турнір уже на повітрі, в Ізраїлі. Нас туди запрошує клуб «Маккабі» з міста Хайфа.

— Нещодавно ви зустрілися з «Нафтовиком» (Охтирка). Не виключено, що цей колектив буде вашим суперником і в національному чемпіонаті України. Чи не так?

— Мені дуже цього хотілося б. Київське «Динамо», як відомо, зробило чималий внесок у справу здобуття незалежності. Зараз готуємо пакет документів, з яким підемо на зустріч із віце-прем'єром Костянтином Масиком.

До суверенітету ми крокуємо, як цивілізовані люди, без скандалів, виконавши всі зобов'язання перед Федерацією футболу колишнього СРСР.

Часто можна почути запитання: яка ж користь від самостійності? Обов'язково прогнозується спад рівня гри. Але згодом, переконаний, буде активний рух у протилежний бік. Матимемо збірні, починаючи з наймолодших до національної. Отже, найкращі сили будуть сконцентровані, знаходитись під контролем фахівців. Участь, причому регулярна, в різних турнірах і змаганнях, дозволить цим командам набувати необхідний міжнародний досвід. Тепер стосовно єврокубків. Їхні учасники, як правило, ми, або клуби з Москви.

Якщо ж визнають нашу незалежність, то вже в наступному розиграші Кубків під егідою УЄФА участь братимуть як мінімум три колективи від України. І так щоразу. Це — престиж, підйом рівня майстерності, зрослий інтерес болільників.

На Україні матимемо календар за системою осінь — весна. Розраховуємо й на повернення великого загону класних футболістів, які нині виступають у командах Москви, Росії, інших республік.

— Скажіть, а позиція Федерації футболу України, як на вас, достатньо активна в цьому питанні?

— Безумовно. Робиться багато корисного. Зачекаємо референдуму. Сподіваємося й на допомогу українського уряду.

— Чи залишаться в команді такі досвідчені гравці, як Цвейба, Саленко?

— Гадаю, що Цвейба ще гратиме з «Бенфікою» та «Спартою». Але його контракт завершується в грудні. Ще торік його кликали до тбіліського «Динамо», обіцяли зробити вигідний контракт із зарубіжним клубом. Однак Ахрік не спокусився на заманливу пропозицію, провів ще сезон у нас. За це йому дуже вдячні. Відносно Саленка, то за контрактом він має виступати за київське «Динамо» і в 1992 році...

Розмову вів **Віктор БРАНИЦЬКИЙ.**

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ
перший заступник головного редактора

Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН України

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
оглядач, завідуючий відділом культури

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
редактор відділу кореспондентської мережі

Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

ФУТБОЛ. Дисциплінарна комісія УЄФА прийняла рішення дискваліфікувати Черенкова (московський «Спартак») на три чергові зустрічі єврокубків. Це розплата за негідну поведінку в матчі з афінським клубом АЕК. На дві зустрічі дискваліфікований Соловйов («Торпедо»), на одну — Яковенко («Динамо», Київ). Окрім того, грошові штрафи накладено на киян і торпедівців. Перші мають заплатити 5000 швейцарських франків за некоректну поведінку команди у матчі з «Брондбю». Автозаводці мають «кинути на діжку» 4000 швейцарських франків плюс 3000 за те, що на зустрічі з «Сигмою» (ЧСФР) в Москві глядачі кидали в арбітрів грудки снігу.

Як повідомив нашу редакцію журналіст з братиславського «Спорту» Петер Шурин, суперник киян у груповому турнірі Кубка чемпіонів — празька «Спарта» — в черговому турі національного чемпіонату програла в Пряшеві «Татрану» — 0:1.

Ще один суперник динамівців — «Барселона» виграла у «Ла Коруньї» — 4:0 (голи — Куман, Стоїчков, Лаудруп, Бегірістайн) і перемістилася з сьомого на шосте місце в чемпіонаті Іспанії.

ХОКЕЙ. Відкритий чемпіонат країни. «Торпедо» Я. — «Сокіл» — 5:4.

ХРИСТИЧ СТАЄ ЗІРКОЮ

Національна Хокейна Ліга, до якої входять клуби США і Канади, мов магніт притягує до себе гравців з усіх країн, де культивується цей мужній вид спорту. Виступати в чемпіонаті НХЛ — то велика честь для спортсменів. Звичайно, що й інтерес мільйонів болільників до цих змагань не слабне, а навпаки зростає ще більше. Зрозуміло, що хокейні події за океаном цікавлять й прихильників спорту України. Тим більше, що в тамтешніх клубах виступає багато українців — народжених як в діаспорі, так і на історичній батьківщині.

Про ті події залюбки зголосився інформувати наших читачів Віталій Шевченко — колишній киянин, а нині громадянин Канади, мешканець міста Ванкувер. Ми вже повідомляли, що його фірма «Цар інтерпрайз» стала співвласником київського хокейного клубу «Сокіл». Отже, пропонуємо вашій увазі перший репортаж з Канади.

Хокей

У чемпіонаті НХЛ 15 листопада грався лише єдиний матч. Один з лідерів турніру клуб «Вашингтон Кепітелз» зустрічався з нинішнім володарем Кубка Стенлі, своїм партнером по підгрупі «Патрік дивижн», клубом Маріо Лемьє «Піттсбург пінгвінз».

Для гостей цей матч був особливо важливим. У разі успіху вашингтонці зрівнювалися б за набраними очками з лідером чемпіонату «Монреаль Канадієнс», який після 19 поєдинків мав 30 очок (14 перемог, 5 поразок, 2 нічиї). Лише в першому періоді боротьба була нервово гострою. За 20 секунд до завершення першої частини матчу «Вашингтон» виходить вперед — 2:1. А після перерви, коли минуло 5 хвилин, третю шайбу у ворота «Пінгвінів», яка зняла напруження, закинув Дмитро Христич, ваш земляк — киянин. То була його 13(!) шайба в нинішньому чемпіонаті НХЛ. У підсумку «Вашингтон» переміг — 6:2 і домігся бажаного, зрівнявся за очками з «Монреалем». У команди Христича в 19 поєдинках 15 перемог і 4 поразки, різниця шайб чудова — 96—57. Особливо яскраво грає напад команди. Вашингтонці лідирують у скорострільності. «Ванкувер», який іде на другому місці за результативністю, має в активі лише 80 влучень. Фахівці роблять такий прогноз, що «Вашингтон» протягом сезону здатен закинути чотири сотні шайб.

Перед цим успіхом хокеїсти зі столиці США здійснили ще кілька виїздів. Почали вони своє переможне турне з Квебека, де зустрілися з клубом «Нордікс», за який виступають Татаринов і Гусаров — колишні захисники московських команд «Динамо» і ЦСКА. Але і вони не допомогли своєму колективу, який зазнав нищівної поразки — 3:10.

Потім був славнозвісний монреальський «Форум», в якому місцевий «Канадієнс» поступається рідко. Але перед «Вашингтоном» не вистояв, програвши — 2:4. І тут Дмитро Христич закинув важливу шайбу, зрівнявши рахунок — 1:1, й був названий найкращим гравцем матчу.

Далі був Нью-Йорк. Тамтешній «Рейнджерс» буквально на п'яти наступав вашингтонцям, які лідирують у вже згаданому «Патрік дивижн». Гості програвали — 1:3, але зламали хід зустрічі і провели чотири шайби, здобувши перемогу — 5:3. І знову відзначився Христич. У п'яти останніх матчах український спортсмен закинув по шайбі в кожному. Тепер на рахунку Дмитра — 22 очка (13 шайб + 9 голевих передач). Разом із Лемьє він ділить 3—4 місця в НХЛ за числом закинутих шайб. Їх випереджають лише Бред Халл і нападаючий з «Квебека» — Нолен. У обох — по 16 шайб.

А в «Патрік дивижн» лідирує, як ми вже згадували «Вашингтон Кепітелз» — 30 очок (19 ігор), далі йдуть: «Нью-Йорк Рейнджерс» — 25(20), «Нью-Джерсі Девилз» — 22(19), «Піттсбург Пінгвінз» — 19(19), «Філадельфія Флайєрс» — 15(16), «Нью-Йорк Айлендерс» — 12(17).

Сьогодні «Вашингтон» продовжить серію виїзних матчів поєдинком у Нью-Джерсі.

Віталій ШЕВЧЕНКО, (спеціально для «Голосу України»).
Ванкувер (телефоном).

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник головного редактора — Олександр Білик.

Автори макета — Анатолій Мироничев, Євген Українець.

Чергові редактори — Віктор Косарчук, Артем Прохоренко.

Випусковий — Олексій Бондаренко.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори: Тамара Баштанник, Тетяна Власик, Людмила Морозова, Людмила Нєсена, Антоніна Сильверстова, Любов Станачич, Людмила Терещук.

Верстальники: Тетяна Балюк, Ольга Яценко, Алла Будникова, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти: Наталія Позняк, Валентина Чичирко.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047. Київ 47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 158.700

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 0315224.